

SUOMEN VALTUUSKUNNAN LOPPURAPORTTI

POZNAŃIN ILMASTOISTUNNOT

1. – 12.12.2008

Raportti seuraavista kokouksista

- YK:n ilmastosopimuksen osapuolokokouksen 14. istunto (COP 14)
- Kioton pöytäkirjan osapuolokokouksen 4. istunto (COP/MOP 4)
- Pitkän aikavälin yhteistyötä ilmastonmuutokseen vastaamiseksi käsittelevän ad hoc-työryhmän (AWG-LCA) 4. istunto
- Kioton pöytäkirjaan kuuluvien kehittyneiden maiden tulevia velvoitteita tarkastelevan ad hoc-työryhmän (AWG-KP) 6. istunto
- Sopimuksen ja pöytäkirjan alaelinten 29. istunnot (SBSTA ja SBI)

Sekä liitteenä

- Suomen valtuuskunnan kokoonpano
- Ministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuudessa
- Suomen järjestämät rinnakkaistapahtumat

SISÄLLYS

1. YHTEENVETO	4
1.1 Arvio Poznanin ilmastokokousten tuloksista	4
1.2 Jatkotyö	5
2. ILMASTOSOPIMUKSEN OSAPUOLIKOKOUKSEN 14. ISTUNTO (COP 14)	6
2.1 Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohdat 1-2)	6
2.2 COP 14 päätökset	6
2.3 Korkean tason osuus 11.-12.12.2008	6
3. KIOTON PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLIKOKOUKSEN 4. ISTUNTO (COP/MOP 4)	7
3.1 Avausistunto ja organisatoriset asiat (asiakohdat 1-4)	7
3.2 Puhtaan kehityksen mekanismia (CDM) koskevat asiat (asiakohta 5)	7
3.3 Yhteistoteutukseen liittyvät asiat (asiakohta 6)	8
3.4 Kioton pöytäkirjan valvontakomitean kolmas raportti (asiakohta 7)	8
3.5 Kioton pöytäkirjan sopeutumisrahasto (asiakohta 8)	9
3.6 Muutosehdotus Kioton pöytäkirjan muuttamisesta valvontajärjestelmän osalta (asiakohta 9)	11
3.7 Kansainvälisen päästöyksiköiden siirtolokin/rekisterin (ITL) hallinnoijan raportti (COP/MOP asiakohta 10 sekä SBI asiakohta 12)	11
3.8 Kioton pöytäkirjan arviointi 9 artiklan mukaisesti (asiakohta 13)	11
4. PITKÄN AIKAVÄLIN YHTEISTYÖTÄ ILMASTONMUUTOKSEEN VASTAAMSEKSI KÄSITTELEVÄN AD HOC –TYÖRYHMÄN (AWG-LCA) 4. ISTUNTO	12
4.1 Avausistunto ja työpaja yhteisestä näkemyksestä	12
4.2 Toiminta päästöjen vähentämiseksi (asiakohta 3b)	13
4.3 Sopeutumistyön vahvistaminen (asiakohta 3c)	14
4.4 AWG-LCA rahoitus- ja teknologia (asiakohta 3d ja e)	14
4.5 Muut asiat	17
4.5.1 MRV -partnership	17
5. AWG-LCA:N ALAISET TYÖPAJAT	17
5.1 Työpaja yhteisestä näkemyksestä pitkän aikavälin yhteistyöstä	17
5.2 Työpaja riskien hallinnasta ja riskien vähentämisstrategioista	18
5.3 Yhteistyö tutkimuksessa ja tuotekehityksessä	19
6. PUITESOPIMUKSEN I LIITTEEN MAIDEN SEURAAVAN SITOUMUSKAUDEN VELVOTTEITA TARKASTELEVAN AD HOC TYÖRYHMÄN (AWG-KP) 6. ISTUNTO	19
6.1 Organisatoriset asiat (asiakohta 2)	19
6.2 Päästökauppa ja projektipohjaiset mekanismit (JI/CDM) (asiakohta 3a)	19
6.3 Muut asiakohdat (3c, 3d, 4, 5, 6 ja 7)	20
6.4 Työohjelma vuodelle 2009, muut asiat sekä istuntojen raportti (asiakohdat 8 – 10) ..	21
7. AWG-KP:N ALAINEN TYÖPAJA PÄÄSTÖVÄHENNYSPOSENTIAALEISTA	21
8. TIETEELISTEKNISEN AVUSTAVAN TOIMIELIMEN 29. ISTUNTO (SBSTA 29)	23
8.1 Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohdat 1-2)	23
8.2 Nairobin työohjelma ilmastomuutoksen vaikutuksista, haavoittuvuudesta ja sopeutumisesta (NWP) (asiakohta 3)	23
8.3 Tutkimus ja systemaattinen havainnointi (asiakohta 6)	23
8.4 Ilmastosopimuksen alaiset menetelmäkysymykset (asiakohta 7)	24
8.4.1 Metodiset asiat, vuosiraportti Annex I osapuolten kasvihuonekaasupäästöjen tarkastuksista (SBSTA asiakohta 7a) sekä perusvuoden 1990 päästöraportit ja niiden tarkastukset (SBI asiakohta 10)	24
8.4.2 Tietokanta kasvihuonekaasupäästöjen kokoamiseen (greenhouse gas data interface) (asiakohta 7 b)	25
8.4.3 Kansainvälisen laiva- ja lentoliikenteen päästöt (bunker fuels) (asiakohta 7c) ...	25
8.5 Kioton pöytäkirjan menetelmäkysymykset (asiakohta 8)	26

8.5.1	HFC-23 tuhoaminen uusissa HCFC-22-laitoksissa: myönnettävien sertifioidujen päästövähennysten seuraamukset (asiakohta 8a).....	26
8.5.2	Hiilidioksidin talteenotto ja varastointi (CCS) geologisiin muodostumiin osana puhtaan kehityksen mekanismia (CDM) (asiakohta 8b)	26
8.6	IPCC:n neljäs arviointiraportti (asiakohta 9)	26
8.7	Kioton pöytäkirjan art. 2.3 asiat (asiakohta 10)	26
8.8	Muut asiat (asiakohta 11)	27
9.	TOIMEENPANO SEURAAVAN ALAELIMEN 29. ISTUNTO (SBI 29)	27
9.1	Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohta 1-2)	27
9.2	Ilmastopimuksen I liitteen maiden kansalliset tiedonannot (asiakohta 3).....	27
9.2.1	Liitteen I osapuolten (Annex I) toimittamat kansalliset tiedonannot ja kasvihuonekaasupäästöjen inventaariotiedot (asiakohdat 3a ja 3b)	27
9.3	Ilmastopimuksen I liitteen ulkopuolisten osapuolten (kehitysmaiden) kansalliset tiedonannot (asiakohta 4)	27
9.3.1	CGE-työryhmän työ (asiakohta 4a)	28
9.3.2	Tiedonantojen sisällön käsittely (asiakohta 4b).....	29
9.3.3	Taloudellinen ja tekninen tuki (asiakohta 4c).....	29
9.4	Ilmastopimuksen rahoitusmekanismi (asiakohta 5)	29
9.4.1	Rahoitusmekanismin neljäs arviointi (asiakohta 5a)	29
9.4.2	GEF:n raportti osapuolikokoukselle ja GEF:n lisäohjeistus (asiakohta 5b).....	30
9.4.3	Vähiten kehittyneiden maiden rahasto (Least Developed Countries Fund, LDCF) (SBI asiakohta 5c).....	30
9.5	Ilmastopimuksen artiklojen 4.8 ja 4.9 toimeenpano (asiakohta 6)	31
9.5.1	Edistyminen päätöksen 1/CP.10 toimeenpanossa (ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja vastatoimet) (asiakohta 6a).....	31
9.5.2	Vähiten kehittyneitä maita koskevat asiat (asiakohta 6b).....	31
9.6	Teknologian siirto (asiakohta 7)	32
9.7	Ilmastopimukseen ja Kioton pöytäkirjaan liittyvien toimintavalmiuksien tukeminen (asiakohdat 8 ja 9)	32
9.8	Ilmastopimuksen I-liitteen maiden, jotka ovat myös Kioton pöytäkirjan osapuolia, raportointi ja raportointien tarkastukset (asiakohta 10)	33
9.9	Kioton pöytäkirjan artiklaa 3.14 koskevat asiat (asiakohta 11)	33
9.10	Kansainvälisen päästöyksiköiden siirtolokin/rekisterin (ITL) hallinnoijan raportti (COP/MOP asiakohta 10, SBI asiakohta 12)	33
9.11	Muutosehdotus Kioton pöytäkirjan muuttamisesta valvontajärjestelmän osalta (asiakohta 13).....	33
9.12	Hallinto-, rahoitus- ja institutionaaliset kysymykset (asiakohta 14 a, b ja c)	33
9.13	Kioton pöytäkirjan elimissä toimivien yksityisten henkilöiden erioikeudet ja vapaudet (asiakohta 14 d).....	34
9.14	Muut asiat (asiakohta 15).....	35
LIITE 1	Suomen valtuuskunnan kokoonpano	37
LIITE 2	Ympäristöministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuudessa	39
LIITE 3	Suomen rinnakkaistapahtumat	41

1. YHTEENVETO

Poznanissa Puolassa järjestettiin 1-12.12.2008 varsinaisten YK:n ilmastopimuksen ja Kioton pöytäkirjan osapuolten COP- ja MOP-kokousten sekä niitä valmistelevien alaelinten (SBI, SBSTA) istuntojen lisäksi myös pitkän aikavälin yhteistyötä ilmastomuutokseen vastaamiseksi käsittelevän työryhmän (AWG-LCA) sekä Kioton pöytäkirjaan kuuluvien kehittyneiden maiden tulevia velvoitteita tarkastelevan työryhmän (AWG KP) kokoukset. Poznanin kokousta voidaan pitää tärkeänä etappina Balin kokouksen (joulukuu 2007) sekä tulevan Kööpenhaminan COP 15-kokouksen välillä. Kööpenhaminassa joulukuussa 2009 on tavoitteena saada aikaan uusi kattava ilmastopimus. Poznanin kokoukseen osallistui arviolta noin 9 200 osallistujaa. Suomesta osallistui Ministeri Paula Lehtomäen vetämä valtuuskunta (kokoonpano liitteessä 1).

Poznanin kokousten päätökset löytyvät YK:n ilmastopimuksen (UNFCCC) sihteeristön kotisivuilta: http://unfccc.int/meetings/cop_14/items/4481.php

1.1 Arvio Poznanin ilmastokokousten tuloksista

Sirkka Haunia

Poznanin ilmastokokoukset olivat tärkeä askel kansainvälisten sopimusneuvottelujen etenemiselle Balin tiekartalla kohti Kööpenhaminaa. Rohkaisevaa oli poliittisten päättäjien yksimielisyys siitä, ettei talouskriisi saa vaarantaa pyrkimystä uuteen sopimukseen. Samoin rohkaisevia olivat viestit siitä, että Yhdysvaltojen uusi hallinto tulee aktiivisesti myötävaikuttamaan uuden sopimuksen aikaansaamiseen. EU:n kannalta erityisen tärkeää oli kokouksen viimeisenä päivänä Brysselistä saatu tieto ilmasto- ja energiapaketin hyväksymisestä Eurooppa-neuvostossa.

Poznanissa haluttiin ennen kaikkea varmistaa **hyvät edellytykset neuvottelujen jatkumiselle** vuonna 2009. Tässä mielessä tärkein päätös oli sopiminen molempien neuvotteluryhmien (AWG-LCA ja AWG-KP) työohjelmasta ja tulevista neuvottelukokouksista sekä mandaatti AWG-LCA:n puheenjohtajalle Michael Zammit Cutajarille ryhtyä valmistelemaan sopimustekstiä. Ensimmäinen puheenjohtajan teksti, ns. focusing document, tulee käsittelyyn 29.3.-8.4.2009 Bonnissa pidettävässä seuraavassa neuvottelukokouksessa. Neuvotteluja jatketaan 1.-12.6. 2009 Bonnissa, minkä jälkeen seuraava kokous pidetään elo/syyskuussa. Tarvittaessa voidaan vielä pitää ylimääräinen kokous ennen COP 15-kokousta, joka on 7.-18.12.2009 Kööpenhaminassa.

Kokousten esityslistoilla oli useita asiakohtia, joista haluttiin saada päätöksiä jo Poznanissa. Pyrkimyksenä oli vähentää käsiteltävien asioiden määrää ja saada näin lisää aikaa isoille neuvottelukysymyksille. Tällaisia olivat mm. sopeutumisrahaston toiminnallistaminen, erät teknologian siirron asiantuntijaryhmän ehdotukset, ja metsäkadon vähentämiseen liittyvät metodologiset kysymykset. Myös Kioton pöytäkirjan toinen arviointi oli tarkoitus saada päätökseen Poznanissa.

Neuvottelujen **ilmapiiri oli yleisesti ottaen hyvä**. Kaikissa muissa Balin toimintaohjelman elementeissä keskustelut olivat pääosin rakentavia, mutta rahoituksen suhteen kehitysmaiden odotukset olivat ennaaikaisia. Tästä johtuen useissa asiakohdissa oli ongelmia kokouksen kuluessa. Näitä olivat esimerkiksi sopimuksen rahoitusmekanismin (GEF) 4.arviointi sekä valmiuksien parantamista koskevat asiakohdat. Näissä kuitenkin saatiin ratkaisut aikaiseksi. Sen sijaan pitkään jo pitkään vaikea kysymys I liitteen ulkopuolisten kansallisten tiedonantojen tarkastamisesta ja niitä koskevan asiantuntijaryhmän mandaatista jäi ratkaisematta.

Metsäkadon vähentäminen oli SBSTA:n agendalla metodologisten kysymysten kehittämisen osalta. Asian edistämiseksi yritettiin myös saada aikaan COP-päätöstä, missä ei kuitenkaan onnistuttu. Sen sijaan **teknologian siirron** asiantuntijaryhmän raportit teknologian siirron indikaattoreista, ra-

hoitotarpeesta ja pitkän aikavälin strategiasta hyväksyttiin. Myös GEF:in strateginen teknologiaohjelma ja siihen allokoitu 50 MUSD rahoitus olemassa olevasta rahoituskehiksestä hyväksyttiin ja nimettiin " Poznanin strategiseksi teknologiansiirto-ohjelmaksi".

Sopeutumisrahaston toiminnallistamisesta käytiin neuvotteluja kokouksen loppusuoralle asti. Ongelmaksi on muodostunut kehitysmaiden haluama suora rahoitus (direct access), jonka toteuttaminen on osoittautunut käytännössä varsin vaikeaksi. Kysymys on pitkälti siitä, kenellä on vastuu rahojen käytön hyvästä hallinnoinnista ja siitä, että rahaston varainkäytössä toteutetaan kansainväliset normit täyttäviä varainhallinnan periaatteita (fiduciary standards). Nyt tehdyllä päätöksellä myönnetään oikeushenkilöstatus sopeutumisrahaston johtokunnalle, jotta se voi allekirjoittaa sopimukset sellaisten kansallisen tason instituutioiden kanssa, joille voidaan myöntää suoraa rahoitusta. Kysymys on tärkeä myös siksi, että kehitysmaat pitävät sopeutumisrahastoa tulevan rahoitusarkkitehtuurin mallina.

Artikla 9 mukainen **Kioto pöytäkirjan toisen arvioinnin** osalta suurimmaksi kiistan aiheeksi nousi odotetusti ns. share of proceeds-maksun laajentaminen. Tällä hetkellä CDM-hankkeiden tuottamista päästövähennyksistä pidätetään 2 % sopeutumisrahaston rahoitukseksi. Kehitysmaat haluavat maksujen ulottamista sekä yhteistoteutushankkeisiin että kansainväliseen päästökauppaan ja/tai vastaavan maksun pidättämistä sallittujen päästömääräyksiköiden liikellelaskussa. Kehitysmailla asia on tärkeä, jotta jatkuvaa rahoitusta voitaisiin varmistaa sopeutumishankkeisiin. Kehittyneet maat eivät pitäneet järkevänä tehdä päätöstä tässä vaiheessa, koska tulevan sopimuksen rahoituksesta neuvotellaan AWG-LCA:ssa ja kokonaisvaltainen ratkaisu tehtäen vasta Kööpenhaminassa. Yhteisymmärrystä ei asiassa löytynyt ja näin arvioinnin tekeminen jäi kesken. Kehitysmaat olivat ratkaisuun kovin pettyneitä.

Puhtaan kehityksen mekanismin (CDM) hallinnon ja toimintatapojen uudistamista käsiteltiin sekä omana asiakohtanaan (CMP5) että osana yllämainittua kesken jäänyttä Kioto pöytäkirjan arviointia. Päätös ohjeistuksesta kohdistuu hallintoneuvoston toimintaan, akkreditointiprosessiin, metodologioihin ja hankkeiden lisäisyyteen sekä alueelliseen jakautumiseen ja valmiuksien kehittämiseen. Hallintoneuvoston toiminnassa tulee edistää toiminnan läpinäkyvyyttä ja lisätä tehtävien delegointia tukitoiminnoille. CDM:n tasapuolista alueellista jakautumista pyritään edistämään tukemalla erityisesti maita, joissa on alle 10 rekisteröityä hanketta. Johtokuntaa pyydetään arvioimaan, mitä vaikutuksia hiilen talteenottoa ja varastointia geologisiin muodostelmiin koskevien hankkeiden hyväksyminen CDM-hankkeiksi aiheuttaa.

1.2 Jatkotyö

Poznanin kokous merkitsi ensimmäisen vaiheen päättymistä Balin tiekartalla. Vuonna 2009 on tarkoitus siirtyä aidosti neuvottelemaan Kööpenhaminan sopimuksen elementeistä. AWGLCA:n puheenjohtaja, Maltan Michael Zammit Cutajar, sai mandaatin laatia seuraavaa, 29.3. – 8.4. 2009 Bonnissa järjestettävää neuvottelukokousta varten uuden asiakirjan, ns. focusing document, jossa eri maiden esitykset on koottu fokusoidusti yhteen. Lisäksi neuvottelukokouksia on sovittu pidettävän kesäkuussa 2009 (1-12.6., Bonn) ja elo/syyskuussa, sekä tarvittaessa loka-marraskuussa. Kööpenhaminan COP15 kokous pidetään 7.-18.12.2009 eli viikkoa myöhemmin kuin alun perin oli suunniteltu.

Vuonna 2009 tullaan järjestämään virallisten neuvottelukokousten lisäksi myös lukuisa joukko muita korkean tason tai virkamiestason kokouksia, joissa ilmasto on agendalla. Esim. YK:n yleiskokouksen avajaisten yhteydessä syyskuussa 2009 YK:n pääsihteeri Ban Ki Moon järjestää valtionpäämiestason ilmastohuippukokouksen.

2. ILMASTOSOPIMUKSEN OSAPUOLIKOKOUKSEN 14. ISTUNTO (COP 14)

2.1 Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohdat 1-2)

Paula Perälä

COP13 puheenjohtaja Rachmar Witoelar (Indonesia) toi avauspuheenvuorossaan esille Poznanin kokouksen merkityksen Balin ja Kööpenhaminan kokousten välisenä sillanrakentajana. COP14 puheenjohtajaksi valittiin Puolan ympäristöministeri Maciek Nowicki. Hän painotti puheenvuorossaan yhteisen näkemyksen, päästöjen vähentämisen, teknologian siirron sekä sopeutumisen merkitystä etsittäessä ratkaisuja ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Puolan pääministeri Donald Trusk toivotti kokousedustajat tervetulleiksi Poznaniin ja totesi, että taluskriisi ei saa olla esteenä ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa. Tanskan pääministeri Anders Fogh Rasmussen viittasi myös taluskriisiin puheessaan ja painotti ilmastomuutoksen olevan tosiasia johon pitää suhtautua vakavasti. Hän painotti COP15 kokouksen olevan erittäin tärkeä. IPCC:n puheenjohtaja Rajenda Pachauri korosti tieteellisen tutkimuksen merkitystä ja toivoi IPCC:n neljännen arviointiraportin saavan entistä enemmän huomiota. YK:n ilmastosopimuksen pääsihteeri Yvo de Boer toivoi kokoukselta tärkeitä päätöksiä, korosti erityisesti ad hoc-työryhmien työn merkitystä sekä totesi kehitysmaiden tarvitsevan lisää rahoitusta.

COP:n agenda (FCCC/CP/2008/1) hyväksyttiin. Ilmastosopimuksen artiklan 4.2 (a) sekä b arviointiin liittyvän asiakohdan käsittelyä siirrettiin. Tarkkailijaorganisaatiot hyväksyttiin (FCCC/CP/2008/3). Puheenjohtaja Nowicki konsultoi epävirallisesti Kazakstanin vapaaehtoisista sitoumuksista vuosille 2008-2012. Avausistunnossa puheenvuoron käyttivät seuraavat maat/maaryhmät: G77/Kiina, EU, AOSIS, Australia (sateenvarjoryhmän puolesta), Malediivit (vähiten kehittyneiden maiden puolesta), Sveitsi sekä Algeria (Afrikka-ryhmän puolesta).

2.2 COP 14 päätökset

Kokousten päätökset löytyvät YK:n ilmastosopimuksen (UNFCCC) sihteeristön kotisivulta, eikä niitä ole tässä käsitelty yksityiskohtaisesti.

Linkki päätöksiin: http://unfccc.int/meetings/cop_14/items/4481.php

2.3 Korkean tason osuus 11.-12.12.2008

COP14 ja COP/MOP4 korkean tason osuus järjestettiin kaksipäiväisenä 11.-12.12.2008. Suomea edusti ympäristöministeri Paula Lehtomäki, joka käytti Suomen kansallisen puheenvuoron ja osallistui myös pyöreän pöydän keskusteluihin teknologiasta ja rahoituksesta. Yhteensä kokoukseen osallistui yli sadan maan ministeri ja neljän maan päämiestä, sekä runsas joukko kansainvälisten järjestöjen johtajia.

Maiden kansallisissa puheenvuoroissa korostettiin yleisesti tarvetta saavuttaa Poznanissa edistystä Balin tiekartan aihealueilla. Useat maat vahvistivat sitoumuksensa kattavan, oikeudenmukaisen sopimuksen aikaansaamiselle Kööpenhaminassa. Positiivisena viestinä voidaan pitää sitä, että useissa ministeripuheenvuoroissa todettiin, että finanssikriisi ei saa viedä huomiota ilmastoasioilta, vaan että sen ratkaisemiseksi vaadittavat toimet voidaan nähdä myös mahdollisuutena vähähiilisen (low carbon) tulevaisuuden rakentamiseksi. Kehitysmaat korostivat edelleen voimakkaasti kehittyneiden maiden päävastuuta ja tarvetta riittävän rahoituksen ja teknologiansiirron merkitystä. G77:n yhteisessä puheenvuorossa Antigua ja Barbuda myös totesi ryhmän olevan pahoillaan siitä, ettei Poznanissa saavutettu heidän mielestään tarpeeksi edistystä rahoitusasioissa (etenkin artikla 9 ja share of proceeds –kysymys).

Korkean tason osuuden aikana kuultiin myös Yhdysvaltain entistä varapresidenttiä Al Gorea, joka myös toi kokoukseen USA:n tulevan presidentin Barack Obaman terveiset. Virallisesti Yhdysvaltain uutta hallintoa edusti senaattori John Kerry.

3. KIOTON PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLIKOKOUKSEN 4. ISTUNTO (COP/MOP 4)

3.1 Avausistunto ja organisatoriset asiat (asiakohdat 1-4)

COP:n puheenjohtaja Norwicks avasi kokouksen ja työjärjestys hyväksyttiin (FCCC/KP/MP/2008/1). COP/MOP 4 sai raportin AWG-KP 6:n istunnosta Poznanissa sekä AWG-KP:n muista istunnoista vuoden 2008 aikana (FCCC/KP/AWG/2008/L.16 ja FCCC/KP/AWG/2008/2, 3, and 5). COP/MOP 4 hyväksyi päätöksen AWG-KP:n työn jatkamisesta vuonna 2009 (FCCC/KP/CMP/2008/L.5).

3.2 Puhtaan kehityksen mekanismia (CDM) koskevat asiat (asiakohta 5)

Karoliina Anttonen, Juhani Tirkkonen

Asiakohdan tarkoitus on ohjeistaa puhtaan kehityksen mekanismin hallintoneuvostoa (CDM Executive Board, EB) ja edistää CDM:n tehokasta ja läpinäkyvää toimintaa Montrealissa tehdyn päätöksen mukaisesti 7/CMP.1 (Further guidance relating to the clean development mechanism). Huomioita saivat toisaalta CDM-hallintoneuvoston toimintaan kohdistuvat odotukset ja toisaalta CDM-hankkeiden epätasainen alueellinen jakautuminen.

CDM-keskustelu käynnistyi jo osapuolokokouksen alla pidetystä CDM EB:n kokouksesta, jossa CDM EB oli peruuttanut DNV:n akkreditoinnin määräajaksi lukuisten DNV:n toiminnassa esiintyneiden epäselvyyksien vuoksi.

CDM herätti heti avausistunnossa paljon keskustelua. Kiina ja Japani esittivät pitkän listan parannusehdotuksia. Kiina oli mm. sitä mieltä, että CDM isäntämaan lainsäädännössä olevia asioita ei voi ohittaa, varmentajien (designated operational entity, DOE) akkredointiprosessia tulee helpottaa ja CDM:n läpinäkyvyyttä lisätä. Kiina ei siis halua, että sen esittämiä tilastoja kyseenalaistetaan projekteja arvioitaessa. Monet valtiot esittivät huolensa projektien rekisteröinnin hitaudesta, DOE:jen epätasaisesta alueellisesta jakautumisesta ja lisäisyysongelmista. IETA esitti oman 11 kohdan parannusehdotuksen listan CDM:sta ja esitti riippumatonta arviota CDM:n institutionaalisesta kehittämisestä. NGO:t esittivät huolensa CDM:n kestävästä kehityksestä mukaisuudesta ja lisäisyydestä. Alkuperäiskansat muistuttivat, että ne tulisi ottaa paremmin huomioon. EU ei pitänyt puheenvuoroa.

Asiakohtaan perustettiin kontaktiryhmä, jota vetävät Christiana Figures Olsen (Costa Rica) ja Georg Börsting (Norja). CDM:n institutionaaliseen kehittämiseen liittyvistä seikoista keskustellaan myös artikla 9:n mukaisen arviointiprosessin yhteydessä.

Puheenjohtajien tuottama teksti oli huomioinut osapuolten avauspuheenvuorot. CDM EB:n ohjeistusta käsittelevässä osassa vaaditaan EB:tä kehittämään validointi- ja verifiointikäsikirjaa, virtaviivaistamaan CDM-prosessia, parantamaan kommunikaatiota hankeosapuolten kanssa ja arvioimaan tukitoimintojensa toimintaa CDM-hankkeiden kasvavan määrän valossa. Akkreditointia käsittelevässä osassa EB:tä vaaditaan arvioimaan uudelleen akkreditointimenettelyä ja -standardia DOE:jen riittävän määrän varmistamiseksi, kehittämään järjestelmä DOE:jen toiminnan valvomiseksi ja kehittämään toimia DOE:jen toiminnan laadun varmistamiseksi. Metodologioita ja lisäisyyttä käsittelevässä osassa EB:tä vaaditaan yksinkertaistamaan hankkeiden lisäisyyden arviointia mm. yhdenmukaistamalla investointianalyysia yhdenmukaistamalla ja kehittämällä objektiivisia kriteerejä lisäisyysanalyysille. Brasilian vaatuksesta tekstissä on paikka metsitys- ja uudelleenmetsityshankkeiden laajentamisesta koskemaan maa-alueita joita on käytetty kaupalliseen metsäntuotantoon.

EU:n tavoite oli lisätä CDM EB:n toiminnan läpinäkyvyyttä ja puolueettomuutta ja lisätä tehtävien delegointia hallintoneuvoston tukitoiminnoille. EU:n tavoitteita saavutettiin hankkeiden lisäisyys-tarkastelun kehittämisen, hallintoneuvoston päätösten perustelujen kehittämisen ja DOEjen toiminnan kehittämisen osalta. Sen sijaan kunnianhimoisten benchmarkien laajempi käyttöönnotto CDM-metodologioissa ei onnistunut.

CDM:n tasapuolista alueellista jakautumista koskeva keskustelu keskittyi jossain määrin yllättävästi kohtalaisen markkinaosuuden omaavien CDM-maiden (etenkin Kolumbia, Bolivia, Peru, Saudi-Arabia) vaatimukseen CDM-prosessin yksinkertaistamisesta ja sopivien metodologioiden kehittämistä maille jotka eivät tällä hetkellä ole markkinajohtajia. Keskustelu kuvasti useiden maiden tyytymättömyyttä CDM-markkinajakaumaan. Lukuisista kahdenvälisistä konsultaatioista huolimatta yhteisymmärrystä tekstistä ei saavutettu. Poikkeuksena aikaisempiin vuosiin Afrikan maat ja vähiten kehittyneet maat eivät juuri osallistuneet keskusteluun. Puheenjohtajien esitys päätöstekstiksi hyväksyttiin osapuolikokouksen täysistunnossa.

Asiakohdasta hyväksyttiin päätös FCCC/KP/CMP/2008/5.

3.3 Yhteistoteutukseen liittyvät asiat (asiakohta 6)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

Kioton pöytäkirjan osapuolten konferenssi päätti ensimmäisessä istunnossaan (pätös 10/CMP.1) perustaa yhteistoteutuksen ohjauskomitean (Joint Implementation Supervisory Committee, JISC). Poznanin istunnossa käsiteltiin ohjauskomitean vuosittaista raporttia (FCCC/KP/CMP/2008/3). Ohjauskomitean aktiviteetit suuntautuvat hankesuunnitelmien lisääntyvään tarkasteluun ja yhteistoteutuksen valvonnassa käytettävien itsenäisten yksiköiden akkreditointiprosessin kehittämiseen. JISCin rahoitustilanne on huolestuttava. Lahjoituksia on kaudelle 2008 – 2009 saatu n. 1,05 milj. USD, kun lisärahoitustarve on kaikkiaan 1,6 milj. USD ja jo tehtyjen rahoitussitoumusten jälkeen 1,26 milj. USD (tilanne 28.11.2008). Tällöin JISC:in pitäisi pystyä rahoittamaan oma toimintansa, mutta tällä hetkellä erilaisin maksuin kerätyt varat ovat vain n. 8 % budjetista.

Asiakohtaan perustettiin kontaktiryhmä (Pj:t Pedro Barata, Portugali, William Agyemang-Bonsu, Ghana). Avausistunnossa Pj ehdotti että päätöstekstissä keskitytään JISC:in uusittuun toimintasuunnitelmaan ja rahoitustilanteeseen. Avausistunnossa osapuolet eivät pitäneet puheenvuoroja. Kansainvälinen päästökauppajärjestö, IETA, varoitti JI:n toisen raiteen muuttamisesta ”toiseksi CDM:ksi” ja korosti näiden kahden mekanismin eroja.

Asiakohdasta hyväksyttiin päätös (FCCC/KP/CMP/2008/L.4), jossa SBI:tä pyydetään kesäkuussa 2009 arvioimaan rahoitustilannetta ja antamaan suosituksensa CMP5:lle joulukuussa 2009.

3.4 Kioton pöytäkirjan valvontakomitean kolmas raportti (asiakohta 7)

Kaija Suvanto, Tuomas Kuokkanen

Kioton pöytäkirjan noudattamista valvovan komitean puheenjohtaja Sebastian Oberthür Saksasta esitteli osapuolikokoukselle komitean kolmannen raportin (FCCC/KP/CMP/2008/5). Raportti kattaa toimet aikavälillä 8.9.2007–9.10.2008. Raportti sisältää tiedot komitean ko. ajanjaksona käsittelemistä velvoitteiden täytäntöönpanoa koskevista Kreikan ja Kanadan tapauksista. Siinä esitetään vapaaehtoista lisärahoitusta komitealle ja muutoksia komitean menettelytapasääntöihin. Raportissa esitetään myös, että päätettäessä vuosien 2010–2011 budjetista, osapuolikokous ottaisi huomioon, että i) kaikkien valvontakomitean jäsenten ja varajäsenten matka- ja osallistumiskulut rahoitettaisiin budjetista, ii) valtuuttaisi sihteeristön hyväksymään väliaikaisena toimenpiteenä em. rahoituksen, kunnes varsinainen päätös on tehty ja iii) noudattaisi YK:n menettelytapasääntöjä sekä varsinaisten

jäsenten että varajäsenten virkamatkojen korvaamisessa. Lisäksi raportissa esitetään, että osapuolokokous ottaisi huomioon erioikeuksia ja vapauksia käsitellessään myös kysymyksen komitealle neuvoa-antavien henkilöiden immuniteetista.

Vuosille 2008–2009 komitean työhön on osoitettu 1 022 500 UDS. Lisäkustannuksia on syntynyt muun muassa verkkolähetyksistä, turvallisuusjärjestelyistä, joita on suoritettu yleisön osallistumiseksi kokouksiin sekä asiantuntijoiden matkakuluista. Osapuolilta pyydettiin vapaaehtoisia suorituksia lisätehtävien kattamiseksi. Belgia, Japani ja Iso-Britannia ovat osallistuneet komitean rahoittamiseen kuluneena vuonna.

Osapuolikokouksen täysistunnossa 4.12 Australia ja Kanada käyttivät puheenvuoron kiittäen komiteaa raportista samalla todeten, että komitean menettelysääntöjen muutosehdotuksia tulee tutkia tarkasti ja niistä tarvitaan lisää tietoa. Asiasta perustettiin kontaktiryhmä päätöksen valmistelua varten. Ryhmän puheenjohtajiksi nimettiin Jürgen Lefevere EY:stä ja Eric Mugurusi Tansaniasta. Ensimmäisessä kontaktiryhmässä 4.12 valvontakomitean puheenjohtaja Sebastian Oberthür selosti lähemmin menettelytapasääntöjen muutosten sisältöä. Muutoksilla pyritään lisäämään mm. läpinäkyvyyttä komitean määräaikojen laskemisessa sekä selventämään sääntöjä, jotka koskevat valvontaan liittyvien toimintasuunnitelmien jättämistä ja arviointia. Kanada ja Japani esittivät huolestuneisuutensa muutoksesta, jonka he katsoivat sisältävän uuden menettelytapasäännön koskien toimintasuunnitelmia (muutosehdotus 25 bis, para 2).

Puheenjohtajat valmistelivat päätösehdotustekstin, jonka pohjalta keskustelua jatkettiin 5.12 pidetyssä kontaktiryhmässä. Ehdotus sisälsi myös Kanadan vaihtoehtoiset muutosehdotukset. Kontaktiryhmässä sovittiin asiantuntijoiden immuniteettia koskevan osion siirtämisestä päätöksen johdantosaan siten, että johdannossa viitattiin myös tässä osapuolikokouksessa erioikeuksista ja vapauksista erikseen annettaviin päätöksiin (SBI:n asiakohta 14d ja CMP:n asiakohta 13). Jäsenten toimikausien pituutta koskeva muutosehdotus päätöksessä jäi vielä auki. Samoin jäi auki matkakustannusten rahoitusta koskeva kappale, jossa ehdotettiin vuonna 2009 tapahtuvaa jäsenten ja varajäsenten matkakustannusten tapauskohtaista rahoitusta. Kappaletta vastustivat EU, Kanada ja Australia. Päätöksen liitteenä olevien menettelytapasäännöt hyväksyttiin pienin muutoksin muutoin, mutta Kanada ja Japani ilmoittivat edelleen varauksellisuutensa sääntöjen 25 bis artiklan 2 kappaleeseen.

Puheenjohtajat laativat uuden päätösehdotuksen, josta päästiin yhteisymmärrykseen 9.12 pidetyssä kontaktiryhmässä. Kontaktiryhmän hyväksymä teksti vahvistettiin myöhemmin CMP-päätöksellä (FCCC/KP/CMP/2008/L.2). Menettelytapasääntöjen osalta päätöksen 2 kappaleessa ja liitteessä vahvistettiin valvontakomitean ehdottamat sääntömuutokset sellaisenaan: uusi 13 bis sääntö, 18 säännön muutos ja uusi 25 bis sääntö. Lisäksi osapuolikokous hyväksyi komitean ehdottoman uuden 25(3) säännön, mutta muutti sitä teknisesti. Sen sijaan osapuolikokous ei hyväksynyt komitean ehdottamaa uutta 25 ter sääntöä, koska sääntö olisi ollut vaikea ajallisesti toteuttaa.

Päätöksen 2 kappaleessa osapuolikokous vahvisti valvontakomitean tulkinnan, jonka mukaan jäsenten toimikautta koskevat aikarajat koskevat myös varajäseniä. Päätöksen 3 kappaleessa osapuolikokous pyytää sihteeristöä toimittamaan seuraavan budjettikäsittelyn yhteyteen 5/CMP3-päätöksessä pyydettyjen tietojen lisäksi myös tiedot kustannusvaikutuksista, jotka aiheutuisivat YK:n matkussääntöjen ulottamisesta myös jäseniin ja varajäseniin. Lisäksi päätöksen 4 kappaleessa osapuolilta pyydetään vapaaehtoisia suorituksia.

3.5 Kioton pöytäkirjan sopeutumisrahasto (asiakohta 8)

Hanna-Leena Lampi

COP13:n päätöksellä 1/CMP.3 päätettiin Sopeutumisrahaston (Adaptation Fund, AF) institutionaalista järjestelyistä. Rahastoa hallinnoi johtokunta, jonka paikoista kehitysmailla on enemmistö. Sii-

teeristöksi valittiin ensimmäisen kolmen vuoden ajaksi Maailman ympäristörahoisto (GEF) ja varainhoitajaksi (trustee) Maailmanpankki.

CMP14:n oli määrä hyväksyä AF:n johtokunnan tähänastinen työ ja sen valmistelemat asiakirjaluonnokset. Näihin lukeutuvat johtokunnan raportin liitteinä olevat yhteistyöpöytäkirjat rahaston sihteeristönä toimivan GEF:n ja UNFCCC:n välillä sekä rahaston varainhoitajana toimivan Maailmanpankin ja UNFCCC:n välillä; rahaston strategiset prioriteetit, politiikkaohjeistus ja suuntaviivat; menettelytapasäännöt ja varainhallintaan liittyviä suosituksia. Asiakohtaa käsittelemään perustettiin kontaktiryhmä, jonka puheenjohtajiksi valittiin Karsten Sach (Saksa) ja Surya Sethi (Intia).

EU korosti rahaston mahdollisimman nopeaa toiminnallistamista ja kansainväliset normit täyttävien varainhallinnan periaatteiden (fiduciary standards) tärkeyttä rahaston varainkäytössä. EU:n mukaan COP:n tulisi hyväksyä ne asiakirjat, joita rahaston toiminnallistaminen edellyttää ja muiden avoimena olevien kysymysten ratkaisemista tulisi jatkaa rahaston johtokunnassa. Johtokunta on teettänyt toteutettavuustutkimuksen (feasibility study) koskien sitä millaisen laillisen statuksen rahasto tarvitsee. Lisäksi johtokunta on valmistellut väliaikaisen ratkaisun kehitysmaille tärkeän "suoran rahoituksen" (direct access) toteuttamiseksi siten, että johtokunta akkreditoi kansainväliset rahoitusvalvonnan normit täyttäviä maiden itsensä valitsemissa kansallisissa instituutioissa rahaston toimeenpaneviksi instituutioiksi.

Kehityksmaaryhmän (G77) puheenvuoroissa tulivat esille ryhmän sisäiset erimielisyydet koskien sitä millaiset tulevat olemaan rahanjaon kriteerit ja missä määrin COP13:ssa päätetty "suora rahoitus" on toteutunut. Suoran rahoituksen toteuttaminen siten, että rahoitusvalvonnan kriteerit täyttyvät, on osoittautunut käytännössä varsin vaikeaksi. Tuvalu esitti, että COP:in olisi myönnettävä AF:lle jonkinasteinen oikeushenkilöllisyys (legal personality), jotta rahoitusta voidaan osoittaa suoraan kansallisten instituutioiden lisäksi "osapuolille" (Party). Keskusteluissa ei saatu tyydyttävää vastausta siihen, koskisivatko "osapuolia" samat akkreditointivaatimukset ja sitä kautta rahoitusvalvonnan periaatteet kuin kansallisia instituutioita.

Tilanne oli erikoinen, sillä EU ja muut 1 -liitteen maat olivat valmiita tukemaan kehitysmaiden enemmistön omaavan johtokunnan työtä, mutta osa G77:stä halusi ohittaa johtokunnan työn ja tehdä päätökset COP-tasolla. Tämä on valitettava suuntaus ja saattaa johtaa jatkossakin pitkällisiin neuvotteluihin yksityiskohdista COP -tasolla.

Osapuolten, UNFCCC:n ja Maailmanpankin oikeusasiantuntijoiden epävirallisessa kokouksessa todettiin, että COP ei voi myöntää oikeushenkilöllisyyttä, eikä sen myöntäminen ole tarpeen rahaston toiminnallistamiseksi. Tuvalu ei kuitenkaan vetänyt pois esitystään ja G77:n vaatimuksesta neuvottelut siirtyivät ministeritasolle ja jatkuivat aina kokouksen loppusuoralle asti.

Saavutetussa neuvottelutuloksessa (FCCC/KP/CMP/2008/L.7) todetaan, että rahastolle myönnetään tarvittava oikeuskelpoisuus (legal capacity) määrittelemättä kuitenkaan kuka sen myöntää. Käytännössä tämä tarkoittanee sitä, että kukin vastaanottajamaa myöntää rahastolle tarvittavan oikeuskelpoisuuden, jotta rahasto voi hoitaa tehtäviään vastaanottajamaassa. Tämä tarkoittaa etenkin rahaston kelpoisuutta tehdä sopimuksia, ottaa suoraan vastaan hanke-, toiminto- ja ohjelmaehdotuksia ja toimeenpanna niitä. Lisäksi päätöksessä todetaan eksplisiittisesti, että sekä osapuolten että kansallisten toimeenpanevien instituutioiden on täytettävä kriteerit, jotka rahaston johtokunta laatii päätöksessä 5/CMP.2 määritellyt ehdot ja periaatteet, ml rahoitusvalvontaa koskevat, huomioiden. Yhteistyöpöytäkirjojen ja muiden johtokunnan raportin liitteiden hyväksyminen mahdollistaa rahaston toiminnallistamisen ja Maailmanpankki voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin päästövähennyksiköiden monetarisoimiseksi.

Sopeutusrahastoneuvottelut tulevat jatkumaan haastavina jatkossakin, koska useita avainkysymyksiä, kuten rahanjaon kriteerit (eligibility criteria), on vielä ratkaisematta. Ei ole myöskään var-

muutta siitä kuinka "suora rahoitus" tulee toimimaan käytännössä. Kysymykset ovat tärkeitä myös siksi, että kehitysmaat pitävät sopeutumisrahastoa tulevan rahoitusarkkitehtuurin mallina.

3.6 Muutosehdotus Kioton pöytäkirjan muuttamisesta valvontajärjestelmän osalta (asiakohta 9)

Asiakohta on kuvattu kohdassa SBI 13.

3.7 Kansainvälisen päästöyksiköiden siirtolokin/rekisterin (ITL) hallinnoijan raportti (COP/MOP asiakohta 10 sekä SBI asiakohta 12)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

Kioton pöytäkirjan osapuolten konferenssi päätti ensimmäisessä istunnossaan (päätös 12/CMP.1) pyytää toimeenpanoon liittyvää alaelintä tarkastelemaan istunnoissaan vuosittain kansainvälisen päästöyksiköiden siirtolokin/rekisterin (International Transaction Log, ITL) hallinnoijan raporttia (FCCC/SBI/2008/7).

SBI:n istunnossa sihteeristö esitteli dokumentin. Dokumentti ei herättänyt juurikaan puheenvuoroja. Venäjän puheenvuoro käsitteli ITL:ään liittyviä kustannuksia. Venäjä esitti oman tekstiehdotuksen päätösluonnokseen. Asiakohdasta hyväksyttiin lopulta päätös FCCC/SBI/2008/L.18.

3.8 Kioton pöytäkirjan arviointi 9 artiklan mukaisesti (asiakohta 13)

Karoliina Anttonen

Balin COP/MOP3:ssa tehdyn päätöksen (FCCC/KP/CMP/2007/L.8) mukaan Kioton pöytäkirjan toinen arvio pöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti tulee tehdä COP/MOP4:ssä. Asiaa on valmisteltu pyytämällä osapuolilta läheteitä lokakuussa 2008. Läheteitä pyydettiin CDM-hankkeista perittävän share of proceeds -maksun laajentamisesta, CDM:n kattavuuden, tehokkuuden ja toiminnan kehittämistä sekä CDM-hankkeiden alueellisen jakautumisen kehittämistä. Sihteeristö on laatinut läheteiden pohjalta synteesin (FCCC/KP/CMP/2008/INF.4) ja analyysin käytettävissä olevista keinoista CDM-hankkeiden alueellisen jakautumisen kehittämiseksi (FCCC/KP/CMP/2008/INF.2). Marraskuussa järjestettiin arviointia koskeva työpaja, jonka tuloksista sihteeristö raportoi (FCCC/KP/CMP/2008/6).

Perustettiin kontaktiryhmä, jonka puheenjohtajina toimivat Ana Maria Kleymeyer (Argentiina) ja Adrian Macey (Uusi-Seelanti).

Asiakohdan vaikein asia oli share of proceeds -maksun laajentaminen. Tällä hetkellä CDM-hankkeiden tuottamista sertifioiduista päästövähennyksistä (certified emission reduction, CER) pidetään 2 % adapataatorahaston rahoittamiseksi. Kehitysmaaryhmä ajaa maksun laajentamista yhteistoteutukseen ja kansainväliseen päästökauppaan ja/tai vastaavan maksun pidättämistä sallittujen päästömääräyksiköiden (assigned amount unit, AAU) liikkeellelaskussa. Asia liittyy keskeisesti AWG-LCA:ssa käytävään keskusteluun ilmastopimuksen rahoitusjärjestelystä. Annex I -maat tahtovat käsitellä asian laajemmassa yhteydessä AWG-LCA:ssa kun taas kehitysmaaryhmä haluaa päätöksen maksun laajentamisesta artikla 9 mukaisen arvioinnin tuloksena.

CDM-hankkeiden alueelliseen jakautumiseen liittyviä kysymyksiä päätettiin käsitellä COP/MOPin asiakohdan 5 yhteydessä.

Asiakohdassa käytiin keskustelua myös muun muassa tehtävien delegoinnista CDM EB:ltä sen tuki-toiminnoille, EB:n nimitysten ja toiminnan läpinäkyvyyden ja puolueettomuuden lisäämisestä sekä muutoksenhakujärjestelystä EB:n päätöksiin. Näistä asioista osapuolet muotoilivat kompromissitekstin, jossa EU onnistui korostamaan CDM EB:n ohjaavaa roolia ja delegoimaan tehtäviä EB:n

tukitoiminnoille. Lisäksi teksti olisi kehittänyt EB:n jäseniä koskevan menettelyohjeen ja teettänyt EB:n päätösten muutoksenhakumenettelyä koskevan analyysin.

Arvioinnista ei kokonaisuudessaan kuitenkaan päästy sopuun share of proceeds -maksun laajentamista koskevan erimielisyyden vuoksi. Annex I -maat eivät olleet valmiita sopimaan maksun laajentamisesta agendakohdan yhteydessä.

Erioikeudet ja vapaudet

Kaija Suvanto

Asiaa käsiteltiin sisällöllisesti SBI:n alla informaaleissa, jotka koskivat erioikeuksia ja vapauksia (kts. kohta SBI 14d).

Kioto pöytäkirjan B liitteen muuttaminen

Kaija Suvanto, Tuomas Kuokkanen

Kioto pöytäkirjan toimivuutta 9 artiklan alla koskevaan päätösehdotukseen sisältyy myös jakso II, joka koskee Kioto pöytäkirjan B liitteen (päästövähennysvelvoitteet ilmastopimuksen I liitteen maille) muutosmenettelyn yksinkertaistamista. Kontaktiryhmässä käsiteltiin EU:n Ateenan työpa-jassa tekemän ehdotuksen perusteella kolmea tapaa eli a) opting out –menettely, b) hybridi-menettely ja c) mukautus (adjustment-menettely). Opting out –menettely tarkoittaa sitä, että muutoksen hyväksymisen jälkeen osapuolille jää tietty aika vielä ilmoittaa siitä, etteivät ne voi hyväksyä päätöstä. Hybridi-menettely sisältää puolestaan mahdollisuuden osapuolille irtisanoutua opting out –menettelystä ja noudattaa klassista ratifiointimenettelyä. Tällöin opting out –komponentin ja klassisen ratifiointimenettely –komponentin yhdistelmää kutsutaan hybridimalliksi. Adjustment-menettelyssä muutokset tulevat kaikkien osapuolten suhteen voimaan heti muutosten hyväksymisen jälkeen. Adjustment-menettely on käytössä otsonikerrosta tuhoavien aineita säätelevän Montrealin pöytäkirjan puitteissa

Kontaktiryhmässä 5.12.2008 opting out-menettelyä kannattivat Singapore, Kiina, Saudi-Arabia, Brasilia ja Intia. Hybridivaihtoehtoa sen sijaan kannattivat EU, AOSIS, Kanada ja Australia. Etelä-Afrikka ei pitänyt mitään esitetyistä vaihtoehdoista välttämättöminä, vaan katsoi, että asian voisi hoitaa Kioto pöytäkirjan liitteiden hyväksymistä ja muuttamista koskevan 21 artiklan alla. EU esitti lisäksi, että yksinkertaistettua muutosmenettelyä sovellettaisiin myös Kioto pöytäkirjan A liitteen muuttamiseen (kaasut) ja sai kannatusta Kanadalta. Ehdotusta vastusti Saudi-Arabia. EU ja Australia ehdottivat lisäksi selventäviä korjauksia tekstiin, jotka puheenjohtaja huomioi seuraavassa ehdotuksessa. Koska 9 artiklaa koskeva teksti jäi sittemmin hyväksymättä, myös B liitettä koskeva teksti jäi auki.

3.9 Ilmastopimukseen liittyvien toimintavalmiuksien tukeminen (asiakohta 14)

Matti Nummelin

Kts. SBI, COP/MOP päätöksessä (FCCC/SBI/2008/8/Add.1) pyydetään SBI30 valmistamaan päätösluonnos käynnissä olevan arvion tuloksista käsiteltäväksi COP/MOP5:ssa. (FCCC/SBI/2008/8/Add.1).

4. PITKÄN AIKAVÄLIN YHTEISTYÖTÄ ILMASTONMUUTOKSEEN VASTAAMSEKSI KÄSITTELEVÄN AD HOC –TYÖRYHMÄN (AWG-LCA) 4. ISTUNTO

4.1 Avausistunto ja työpaja yhteisestä näkemyksestä

Sirkka Haunia

Avausistunnossa kiisteltiin istunnon kontaktiryhmistä, koska Algeria, Saudi-Arabia ja Filippiinit katsoivat, että istunnoissa käytetään liian paljon aikaa yhteistä näkemystä koskeviin keskusteluihin. Puheenjohtaja oli ehdottanut että asioita käsiteltäisiin seuraavissa neljässä kontaktiryhmässä:

- yhteinen näkemys pitkän aikavälin yhteistyöstä
- päästöjen hillintä
- ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- teknologian ja rahoituksen saatavuus

Puheenjohtaja halusi pitää kiinni omasta ehdotuksestaan, joka oli ollut jo jonkin aikaa osapuolten tiedossa. Hän totesi, että kaikista Balin toimintaohjelman elementeistä on sovittu pidettävän työpaja ja että ministereiden keskustelu on COP:in agendalla. Lyhyen epävirallisen konsultaation jälkeen mainitut ryhmät perustettiin, mutta yhteisen näkemyksen ryhmälle annettiin vähemmän aikaa. Episodi paljasti, että G77/Kiina:lla ei ollut koordinoitua kantaa, koska monet ryhmän jäsenet kannattivat puheenjohtajan ehdotusta.

Työpaja yhteisestä näkemyksestä pitkän aikavälin yhteistyöstä pidettiin 2.-3.12.2008. Työpajassa pidettiin kaikkiaan 11 esitystä ja sitä pidettiin onnistuneena. Puheenjohtajan raportissa on esitetty (FCCC/AWGLCA/2008/CRP.6) yhteenveto käydyistä keskusteluista. Osapuolten näkemykset näyttäisivät lähentyneen. Monissa puheenvuoroissa korostettiin yhteisen näkemyksen ohjaavan ja yhdistävän Balin toimintaohjelman neljän osa-alueen toimeenpanoa. Sen tulisi myös johtaa kestävämpään kehitykseen, joka pystyy samalla ottamaan huomioon ilmastonmuutoksen hallinnan. Se korostaa yhteistyön merkitystä ja pyrkii turvaamaan kaikkein haavoittuvimpien ihmisten ja maiden aseman. Tiettyjen periaatteiden soveltamisessa osapuolten välillä on edelleen eroja. Pitkän aikavälin tavoitteesta maailmanlaajuisten päästöjen vähentämisessä monet kannattivat ainakin 50%:n vähennystä vuoteen 2050 mennessä, mutta näkemuseroja oli perusvuoden suhteen. Myös keskipitkän aikavälin tavoitteiden asettamista pidetään tärkeänä sekä kehittyneiden että kehitysmaiden osalta.

Yhteistä näkemystä käsiteltiin kontaktiryhmässä siis vain kerran ja toisin kuin työpajassa kontaktiryhmässä ei keskustelua juuri syntynyt, vaan osapuolet esittivät kantojaan, joita halusivat kirjittavan ns. puheenjohtajan kokoamaraporttiin.

4.2 Toiminta päästöjen vähentämiseksi (asiakohta 3b)

Harri Laurikka

Asiakohtaan perustettiin kontaktiryhmä, jonka pj. on Michael Zammit Cutajar (Malta). Kontaktiryhmän keskustelut painoutuivat osapuolten vastuisiin (kenen tulee toimia?), MRV-käsitteen sisältöön sekä tehtyjen toimien rekisteröimiseen ja tunnustamiseen.

Ensimmäisessä kokoontumisessa maat esittivät valmisteltuja puheenvuoroja, joissa ei juurikaan ollut uusia avauksia. G-77 vastusti kehitysmaaryhmän differointia. Singapore ja Bahamaasaaret korostivat lisäksi kansallisten olosuhteiden huomioonottamista. Japani esitti Liitteen I-maiden laajentamista useilla kriteereillä ja kehitysmaaryhmän differointia. AOSIS-ryhmä totesi, että vaaditaan teollisuusmaiden johtavaa otetta ja lisäksi puhdasta kehitystä kehitysmaissa. Ympäristöintegriteetti-ryhmä huomautti että kaikkien ilmastopimuksen osapuolten tulee tehdä toimia ja kiinnitti huomiota Etelä-Korean aloitteeseen kansallisesti soveltuvista päästövähennystoimista. Pj esitti istunnon päätteeksi toiveen, että maat esittäisivät uusia avauksia jo hyvin tunnettujen kantojen sijasta ja kommentoisivat enemmän toisten maiden interventioita.

Toisessa kokoontumisessa Filippiinit kertoivat tuulivoimateknologian ostoihin liittyvistä ongelmista Tanskan kanssa. Australia kertoi julkistavansa keskipitkän aikavälin päästötavoitteen joulukuun aikana sekä Indonesian kanssa tehdyn REDD-yhteistyön kokemuksista. Meksiko totesi, että kaikki-

en teollisuusmaiden on osallistuttava päästövähennyksiin ja tuki Sveitsiä MRV:n osalta. Kehitysmaat tarvitsevat kannustimia ja Etelä-Korean ehdotus voi tarjota sellaisen. Malesia totesi, että myös kehitysmaissa tulee tehdä pakollisia päästövähennystoimia mutta samalla on mahdollistettava taloudellinen kasvu. Etelä-Afrikka tuki Malesiaa ja painotti että kehitysmaiden MRV-kelpoisiin päästövähennystoimiin on tultava MRV-kelpoista rahoitusta ja teknologiaa teollisuusmailta. Saudi-Arabia totesi, että kehitysmaiden on otettava päästövähennystavoitteita, mutta "sen aika ei ole vielä". Tarvitaan kehitysmaiden toimien mekanismi, johon liittyy koottu teollisuusmaiden rahoitus, kehitysmaiden omat toimet sekä myytävät päästövähennykset. Uusi-Seelanti muistutti ilmastopöytäkirjan 4 ja 12 artikloista ja totesi, että MRV on "talon perustukset".

Brasilian mukaan rekisterin tulisi yhdistää kehitysmaiden toimet ja niiden toteutuksen resurssit. Etelä-Korean mukaan rekisterin tulisi olla vapaaehtoinen, mutta Madagascar toi esiin vapaaehtoiseen rekisteriin liittyvän epävarmuuden. EU ja Japani korostivat MRV:n merkitystä ja EU erityisesti toimien tulosten arviointia. Intian mukaan kehitysmaiden toimien riittävyttä ei tulisi arvioida. USAn mukaan rekisterin tulisi koskea sekä kehitysmaita että kehittyneitä maita. Brasilia ja Bolivia korostivat teollisuusmaiden sitoumuksia ja Bolivia vaati suurempia IPCC:n 25-40 % haarakasvu suurempia päästövähennyksiä teollisuusmailta. Papua Uusi-Guinea korosti osapuolten maksukykyyn merkitystä toimien suhteen. Pakistan korosti, ettei ole yksimielisyyttä siitä, että kehitysmaiden toimien tulisi tuottaa merkittävä poikkeama päästöjen perusuralta.

4.3 Sopeutumistyön vahvistaminen (asiakohta 3c)

Matti Nummelin

Puheenjohtaja teki asiakohdassa esiin nousseista seikoista huomiot, joka on lähes 100-sivunen dokumentti FCCC/AWGLCA/2008/16/Rev.1

Varsinaisia uusia asioita ei ole noussut esiin Poznanissa ja keskustelu on vielä yleisellä tasolla. EU näkökohdat, mukaan lukien sopeutumisen puiteohjelma FAA, on noussut EU puheenvuoroissa selkeästi esille. Vastakaikua on tullut jonkin verran, mutta lisää työtä on vielä tehtävä EU-näkemyksen saamiseksi yleisesti hyväksytyksi. Erityisesti G77 haluaa saada sopeutumisen keskeiseksi osaksi yhteistä näkemystä hillinnän rinnalle. G77 esittää voimakkaasti riittävän ja ennustettavan rahoituksen saamista sopeutumiselle. Rahoitus on keskustelun keskiössä. G77 korostaa, että rahoituksen on oltava lisäistä kehitysyhteistyörahoitukseen, jolla varmistetaan riittävän teknologian saanti ja toimintavalmiuksien vahvistaminen. Toipumiskykyä on vahvistettava ja kansallista tietoa on hyödynnettävä. G77 ei halua eriyttää kehitysmaita niiden sopeutumistarpeen perusteella, kuitenkin vähiten kehittyneiden maiden, pienten kehittyvien saarivaltioiden ja Afrikan erityisasema tunnustetaan. Eräät kehitysmaat ovat asettaneet kyseenalaiseksi haavoittuvuusarvioiden sopivuuden rahoituksen jaon perustaksi. Haavoittuvimmat maat kritisoivat sitä, että sopeutuminen pitäisi valvita sektorisuunnitelmiin, koska se saattaisi vähentää niiden kokonaisrahoitusta. Katastrofiriskien vähentämisen (DDR) ja sopeutumisen välille pitäisi saada selkeämpi linkki. NAPA käytännön laajentamisesta LDC-maiden ulkopuolelle keskustellaan yhä. EU vastustaa sitä, koska NAPA on hanke pohjainen ja aiheuttaisi lisärahoitusvaatimuksia. Lisäksi lyhytnäköinen hankenäkökulma hämärtää pitkän aikavälin sopeutumissuunnittelun. USA korosti kansallisen rahoituksen tärkeyttä sopeutumisessa.

4.4 AWG-LCA rahoitus- ja teknologia (asiakohta 3d ja e)

Hanna-Leena Lampi, Marjo Nummelin, Jukka Uosukainen

Yksi AWG-LCA:n alaisesta neljästä kontaktiryhmästä käsitteli rahoitusta ja teknologiaa (delivery of finance and technology), mutta tämän lisäksi rahoitus- ja teknologiakysymykset nousivat esiin myös muiden LCA-kontaktiryhmien alla. Keskustelujen pohjana olivat EGTT:n tuore raportti,

UNFCCC:n marraskuussa 2008 päivitetty raportti investointi- ja rahoitusvirroista sekä osapuolten läheteet ja niistä koottu ns. puheenjohtajan koostepaperi. Puheenjohtaja Luiz Machado (Brasilia) pyysi osapuolia identifioimaan elementtejä, joista voitaisiin päästä yhteisymmärrykseen, kuten esim. rahoitusta ohjaavat periaatteet.

Kontaktiryhmän kokouksissa osapuolet toistivat paljolti aikaisemmissa kokouksissa esittämiään kantoja. Kehitysmaaryhmä G77 viittasi Accrassa esittelemäänsä malliin ilmasto- rahoituksesta ja sitä varten tarvittavasta arkkitehtuurista, ja toivoi kuulevansa muiden osapuolten ajatuksia siitä – kokouksen lopussa G77 kritisoikin kehittyneitä maita siitä että ne eivät vastanneet esitykseen tai esittäneet konkreettisia vastaehdotuksia. G77:n mukaan ilmastorahoituksen on oltava UNFCCC:n alaisuudessa, ensisijaisesti julkista rahoitusta, ja suuruudeltaan 0.5-1% teollisuusmaiden bruttokansantuotteesta 0.7% ODA -tavoitteen lisäksi. Varainsiirrot (financial transfers) suoritetaan kompensatiopohjalta, joten niihin ei tule sisältyä minkäänlaista ehdollisuutta. Kehitysmaat käyttivät keskustelussa yhteisen puheenvuoron lisäksi lukuisia maiden omia puheenvuoroja, ja oli selvää että vaikka maat ovatkin yhteisen esityksen takana, on niiden kannoissa ja joustavuudessa selviä eroja.

EU oli toimittanut sihteeristölle läheteen rahoituskysymyksistä ennen Poznanin kokousta. Sen mukaisesti EU totesi tutkivansa lähemmin eri osapuolten kuten esimerkiksi Meksikon ja Norjan esityksiä – jäsenmaiden kesken käytiin edelleenkin keskustelua siitä, kuinka positiivisesti näihin voidaan suhtautua (esim. Ranskan yrittäessä selvästi ajaa Meksikon esitystä) – lopputuloksena oli edelleen varsin neutraali ilmaus jatkoanalyysin tarpeesta. EU toivoi Poznanista selkeää viestiä siitä mitkä ovat tulevaa rahoitusarkkitehtuuria ohjaavat periaatteet. EU esitti että näitä tulisi olla 1) tehokkuus - rahoituksen tulisi johtaa todellisiin vaikutuksiin; 2) kustannustehokkuus - tulee käyttää olemassa-olevia mekanismeja johdonmukaisemmin ja 3) tasapuolisuus - pohjana osapuolten yhteiset mutta eriytetyt vastuut ja kunkin valmiudet. Rahoituksen tulee perustua kriteereille kuten päästöt ja maksukyky. Mm. Kanada ja Uusi-Seelanti tukivat näitä periaatteita omissa puheenvuoroissaan.

Pienten saarivaltioiden ryhmittymä AOSIS totesi valmistelevänsä esitystä uudesta vakuutusmekanismista. Sen mukaan ilmastorahoitus ei ole hyväntekeväisyyttä ja vain G77 ehdotus takaa riittävän rahoituksen. Nykyarkkitehtuuri ei ole toiminut ja uuden arkkitehtuurin pitäisi olla tasapuolinen, täyttää kehitysmaiden tarpeet ja vastata esitettyihin huoliin koskien varainjaon ongelmia. Rahoituksen tulisi suuntautua erityisesti sopeutumistoiimiin. AOSIS katsoi olevan hyödyllistä keskustella rahoituksesta myös muiden asiakohtien alla (Art. 9 "Share of Proceed -keskustelu). AOSIS-puheenvuorossa todettiin jonkin verran yhteisestä G77-puheenvuorosta poiketen että rahoitusta tarvitaan useista eri lähteistä, eli yksityisen sektorin rooli on myös tärkeä.

Kiina totesi olevan tärkeää, että ilmasto käsitetään globaaliksi julkishyödykkeeksi (global public good), ja että keskustelut perustuvat olemassa oleville sopimusvelvoitteille. Kiinan mukaan EGGT on tehnyt hyvää työtä indikaattorien suhteen, mutta nyt on mentävä pidemmälle. Kiina mainitsi erityisesti tutkimus- ja kehitystyön ja IPR- kysymysten tärkeyden. Rahoituksen suhteen Kiina tuki G77:n ehdotusta ilmastopimuksen alaisesta rahoitusarkkitehtuurista. Kiinan mukaan tarvitaan julkista lahja - ja lainarahaa ja kehittyneiden maiden tulee olla johtoasemassa rahoituksessa. Kiina totesi että tärkeää on parantaa linkkejä eri rahoituslähteiden ja mekanismien välillä.

Sveitsi (jonka teki oman esityksensä kansainvälisestä hiiliverosta jo Bonnissa kesäkuussa 2008) toivoi UNFCCC -sihteeristön valmistelevän analyysin eri osapuolten ehdotuksista kevään 2009 neuvottelukokousta varten. Japani korosti, että tulee keskittyä siihen miten nykyisiä instituutioita voidaan käyttää tehokkaammin. Japani totesi myös, että resurssit ovat rajalliset, joten varainjaossa tarvitaan differentiaatiota. Sen mukaan on tehtävä ero sen välillä, mitkä maat ovat kelpoisia saamaan rahoitusta ja mitkä maat pystyvät itse toteuttamaan toimia. Japani kiitti EGGT:n työtä ja korosti sektoripohjaisia teknologiatarvearvioita ja sektorikohtaisten rahoitustarpeiden arvioimista.

Australia korosti tärkeinä periaatteina läpinäkyvyyttä hallintojärjestelyissä ja sopimuksen pykälän 11.5 huomioimista – sen mukaan kaikki ilmastopimuksen päämääriä tukeva rahoitus, ml kahdenvälinen ja muiden monenkeskisten mekanismien kuin UNFCCC:n kautta kanavoitu, on osa rahoitusmekanismeja. Kanada korosti yksityisen sektorin merkitystä ja sitä että käytetään olemassaolevia mekanismeja ja vältetään päällekkäisyyttä. USA totesi tutkivansa muiden osapuolten ehdotuksia yhteydessä laajempaan rahoitusarkkitehtuuriin - oleellisinta on tarkastella ehdotuksia suhteessa niiden tuottamaan ilmastohyötyyn. USA korosti yksityisen sektorin roolia, mutta totesi myös julkisella sektorilla olevan roolinsa. Se mainitsi Maailmanpankin Climate Investment Fund - rahoituskehikon keränneen yli 6 miljardia \$ lahjoituksia.

4.5 Teknologian kehitys ja siirto Poznanin neuvotteluissa (L.28 ja L.28Add1)

Teknologiaelementistä keskusteltiin Balin toimintaohjelman alla kaksi kertaa, joista ensimmäisessä lyhyesti yhdessä rahoituksen kanssa. Keskusteluissa kehitysmaat jatkoivat esityksiään erillisen teknologiarahaston perustamisesta, ja korostivat hallitusten johtavaa roolia sekä julkisen rahoituksen tärkeyttä. Intia esitti mielenkiintoisen avauksen erillisen teknologiaryhmän perustamisesta sopimuksen alle. Ryhmä neuvoisi maita kehitysprosessissa, jossa yhdistettäisiin teknologian kehitys, hallitusten toimenpiteet ja yksityisen sektorin ponnistelut teknologian saamiseksi markkinoille. Etelä-Afrikka jatkoi oman kansallisen ilmastostrategiansa esittelyä. Tässä prosessissa hallinto, liike-elämä ja kansalaisliikkeet yhdessä ovat identifioineet kymmeniä teknologia- ja politiikka-alueita, jotka on priorisoitu päästöjen vähenemien ja kustannusten perusteella. Maan aikomus on tasaannuttaa päästönsä vuoden 2025 tienoilla. EU osallistui keskusteluun kannustavasti, mutta melko yleisellä tasolla korostaen maiden omaa teknologiatarpeiden kartoitusta ja sopimista tarvittavista teknologiatoimista ennen päätöksiä rahoitustasosta tai uusista elimistä.

Teknologian asiantuntijaryhmän EGTT:n kolme väliraporttia vastaanotettiin kiitoksin. Nämä tehtävät teknologiansiirron indikaattoreista, rahoituksen tarpeista ja pitkän aikavälin strategiasta tulevat olemaan tärkeitä varsinkin maaliskuun LCA -neuvotteluille, jolle EGTT:n edellytettiin raportoivan edistyneempiä linjauksiaan.

Maailman ympäristörahaston GEF:n esitys strategisesta teknologiaohjelmasta hyväksyttiin uudella nimellä Poznanin strateginen teknologiansiirron ohjelma. Kehitysmaiden mielestä esitetty rahoitus, alle 50 miljoonaa dollaria nykyisen rahoituskauden varoista, oli liian pieni. Kokous päättikin edellyttää GEF:ltä pitkän aikavälin strategista ohjelmaa, joka mm. kohdistuu aikaisemmin havaittuihin puutteisiin ympäristöinvestoinneissa, rohkaisee yksityisiä investointeja ja kannustaa innovatiivisia hanketoimia. Kokous myös kehotti GEFiä rahoittamaan kehitysmaiden teknologia-arviointeja uusitun UNDP:n laatiman käsikirjan pohjalta.

Kehitysmaiden vaatimuksesta toteutuksesta vastaava alaelin ABI päätti, että teknologian kehitystä ja siirtoa koskevien sopimusartikloiden (4.1(c) ja 4.5) toteuttamisesta tehdään kokonaisarviointi, joka raportoidaan 15. osapuolikokoukselle. Arviointi tehdään osapuolien ja sopivien organisaatioiden läheteiden perusteella, käyttäen hyväksi myös teknologian siirron asiantuntijaryhmää, ja se pyrkii arvioimaan teknologian siirron yleistä tehokkuutta ja toteutumista sekä antamaan panoksensa sopimuksen alaelinten, myös Kööpenhaminan prosessin työhön.

Seuraavaa, maaliskuun 2008 LCA-neuvottelukokousta varten puheenjohtajalle (jatkossa Maltaan Michael Zammit Cutajar) annettiin mandaatti laatia neuvotteluasiakirja nyt käytyjen keskustelujen ja tulevien läheteiden pohjalta.

4.5 Muut asiat

4.5.1 MRV -partnership

Jaakko Ojala, Riitta Pipatti

EU:n puheenjohtaja Ranska oli valmistellut keskustelupaperin koskien MRV (measurable, reportable, verifiable) -teeman kehittämistä kehitysmaiden kanssa ns. kumppanuusohjelman (partnership) avulla. Paperi herätti monia näkemyksiä ja vilkasta keskustelua EU:n asiantuntijaryhmissä (EGFA, REP). Päällimmäinen huoli oli paperin tavoite ja miten puheenjohtaja ottaisi asian esille kehitysmaiden kanssa.

Suomi katsoo kumppanuuden olevan yksi osa MRV:tä, ei kokonaisvastaus laajaan ja monipuoliseen käsitteeseen. Pj pyysi jäsenmailta esimerkkejä kunkin maan järjestämistä aktiviteeteista ko. asiassa eli kehitysmaiden toimintavalmiuksien parantamisessa ilmastopolitiikassa ja ilmastopolitiikan toimeenpanon sekä päästötietojen raportoinnissa. Suomi lähetti kolme esimerkkiä.

Keskustelupaperista laadittiin yhden sivun yhteenveto Poznanissa kehitysmaiden kanssa käytäviä keskusteluja varten. Tavoitteena on aloittaa kumppanuusohjelma maaliskuussa 2009. Kumppanuusohjelma tulisi keskittymään kasvihuonekaasuinventaarioihin ja sektorikohtaisten päästöjen arviointimenetelmiin. Kumppanuus olisi avoin kaikille ja olemassa olevia instituutioilta toivotaan tukea sen toteuttamisessa. Useat maat, Suomi mukaan lukien, olisivat toivoneet kumppanusehdotuksen huolellisempaa valmistelua ennen keskustelujen aloittamista.

5. AWG-LCA:N ALAISET TYÖPAJAT

5.1 Työpaja yhteisestä näkemyksestä pitkän aikavälin yhteistyöstä

Sirkka Haunia

Työpaja pidettiin 2.-3.12.2008, ja siinä pidettiin 11 valmistelua esitystä: AOSIS, Japani, Intia, Brasilia, Ghana, Bangladesh, Argentiina, Kiina, Ecuador ja EteläAfrikka. Esitykset herättivät vilkasta keskustelua. Monet maat mm. Norja, Islanti, USA, Uusi-Seelanti Venäjä ja Sveitsi esittivät oman näkemyksensä keskustelujen kuluessa.

AOSIS esitti kaikkein kunnianhimoisimman ehdotuksen, jonka mukaan lämpötilan nousu voisi olla enintään 1,5 astetta C ja vakauttamistaso enimmillään 350 ppm. Päästöjen vähennyksinä tämä tarkoittaisi kehittyneille maille yli 40%:n vähennystä 2020 mennessä ja yli 95 % 2050 mennessä verrattuna 1990 tasoon. Koko maailman päästöjen tulisi saavuttaa huippunsa 2015 ja keskipitkän aikavälin tavoitteita pitäisi tarkistaa 2015. Kaikkien kehitysmaiden tulisi osallistua päästöjen vähentämistöimiin ja saada aikaan merkittävää poikkeamista perusuralta.

Japani esitti oman tavoitteensa: 50%:n vähennys vuoteen 2050 mennessä. Keskipitkän aikavälin tavoitteista vuosille 2018-2028 esitettiin epäselvä kuvio. Japani painottaa teknologian läpimurtoa sekä yksityisen ja julkisen sektorin yhteisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita.

Kiina myös katsoi, että yhteinen näkemys on tavoite, joka perustuu Balin toimintaohjelman elementeille. Pitkän aikavälin tavoitteen tulee perustua tieteeseen. Sen tulee olla taloudellisesti ja teknisesti mahdollinen ja oikeudenmukainen jaettaessa oikeuksia ilmakehän hiilipitoisuuden suhteen. Kiina korostaa teknologian siirron ja taloudellisen tuen olevan kehittyneiden maiden velvollisuus. Yhteisen näkemyksen tavoitteena tulisi olla kumulatiivisten per capita päästöjen lähentyminen.

Yhdysvallat haluaisivat yhteisen näkemyksen kuvastavan päättäväisyyttä saavuttaa sopimuksen perimmäiset tavoitteet, mutta myös optimismia ja mahdollisuuksia löytää ratkaisuja. Yhteisen nä-

kemyksen tulisi kannustaa toimiin ja kestäväen kehityksen politiikkoihin sekä edistää yksityisiä investointeja ja tutkimusyhteistyötä.

EU esitti luvut (15-30%), jotka kuvastavat kehitysmaiden päästöjen vähentämisen tarvetta. Näistä esitettiin kysymyksiä, ja lukuja pidettiin epärealistina.

Kehitysmaiden tärkein teema keskusteluissa oli oikeudenmukaisuus ja yhtäläiset oikeudet ekologiseen tilaan (ilmakehään) sekä oikeus saavuttaa kestäväen kehityksen tavoitteensa. Monet maat myös viittasivat tarpeeseen uudistaa tuotanto- ja kulutusmalleja. Useimmat mainitsivat tuttuja periaatteita.

EU:n puheenvuorossa katsottiin, että yhteisestä näkemyksestä oltiin samaa mieltä seuraavista:

- yhteinen näkemys kattaa kaikki Balin toimintaohjelman elementit
- sen tulee perustua tieteeseen ja koskea koko maailmaa
- sillä tulee olla pitkän aikavälin tavoite, joka ohjaa mitigaatiota ja adaptaatiota
- sen tulee perustua yhteisiin mutta eriyettyihin velvollisuuksiin ja mahdollisuuksiin
- enintään 2 asteen lämpötilan nousu
- perustuu kaikkien osapuolten ponnistuksiin
- kuvastaa haasteita ja mahdollisuuksia

5.2 Työpaja riskien hallinnasta ja riskien vähentämisstrategioista

Markku Niinioja

Työpaja pidettiin 4.12.2008. Työpajan puheenjohtajana toimi Leon Charles Grenadasta. Työpajassa kuultiin UNFCCC:n sihteeristön, UNISDR:n ja IASC:N, Munich Climate Insurance Initiativen (MCII), LDC-maiden, AOSISin, Kiinan, EU:n, Perun, Sveitsin ja Filippiinien esitykset.

Keskustelu keskittyi luonnontuhojen riskien vähentämiseen olennaisena osana tulevaa ilmastonmuutoksen sopeutumisstrategiaa sekä mahdollisuuksiin ja haasteisiin saattaa yhteen luonnontuhojen riskien vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Keskustelussa tulivat myös esiin erilaiset mekanismit riskien jakamiseen ja riskien siirtämiseen, erityisesti vakuuttaminen, sekä esteet ja tulevat tarpeet riskien jakamis- ja siirtämismekanismien kehittämisessä ja lisäämisessä kaikkein haavoittuvimmissa kehitysmaissa.

Osapuolet vahvistivat sen, että ilmastonmuutoksen vaikutuksille altteimpien maiden sietokyvyn vahvistaminen on olennainen vastatoimi ilmastonmuutokseen ja että luonnontuhojen riskien vähentämisestä saatuja kokemuksia ja niitä varten luotua kapasiteettia voidaan käyttää ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Osapuolet katsoivat, että rahoitusmekanismeilla, ml. vakuuttaminen, on tärkeä rooli, tulevassa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Mikrovakuuttamista on jo käytetty pilottiprojekteissa eräissä kehitysmaissa samoin kuin kansallisen ja alueellisen tason vakuutusjärjestelyjä.

Työpajan aikana MCII ja AOSIS esittelivät kaksi mahdollista puitejärjestelyä riskien jakamiseksi ja siirtämiseksi.

MCII:n esittelemällä riskienhallinnan kehyksellä on kaksi toisiaan täydentävää pilaria: ennaltaehkäisy ja vakuuttaminen. Yhdessä nämä kaksi pilaria kohdistettaisiin alhaiseen, keskitason ja korkeaan riskiin. MCII painotti tarvetta rahoittaa näitä kahta pilaria. Kokonaisrahoitustarve olisi 10 mrd dollaria vuodessa. MCII:n aloitteen esittelijä ei osannut sanoa, mistä rahoitus tulisi, se jäisi hänen mukaansa osapuolten päätettäväksi. Hän painotti myös vakuutuksen ja ODAn yhteyttä elaboroimatta sitä tarkemmin.

AOSIS esitti moni-ikkunaisen mekanismin luomista ilmastopimuksen alle. Annex I -maat rahoittaisivat sen perustuen päästöihin (vastuu) ja bruttokansantuotteeseen (kapasiteetti). Järjestelyssä olisi vakuutus-, rehabilitointi/kompensointi- ja riskienhallintakomponentti.

EU esitteli Framework for Action and Adaptation'ia, joka edistää adaptaatiotoimien integroimista kansallisiin ja sektorisuunnitteluprosesseihin.

Keskustelussa todettiin, että vakuutuksen käyttäminen ilmastoon liittyvien katastrofien aiheuttamien tuhojen korvaamiseen on vielä monessa kehitysmaassa uutta ja tarvittava tietopohja ja tekninen kapasiteetti puuttuu, haavoittuvilla mailla ja yhteisöillä on usein hyvin rajalliset resurssit ja ne tarvitsevat näin ollen ulkoista apua voidakseen osallistua vakuutusjärjestelmiin. Useissa puheenvuoroissa painotettiin myös yhteyttä Hyogon toimintaohjelman ja UNFCCC:n välillä.

5.3 Yhteistyö tutkimuksessa ja tuotekehityksessä

Raportti työpajasta on saatavilla YK:n ilmastopimuksen sihteeristön internet-sivuilta:
<http://unfccc.int/resource/docs/2008/awglca4/eng/crp08.pdf>

6. PUITESOPIMUKSEN I LIITTEEN MAIDEN SEURAAVAN SITOUMUSKAUDEN VELVOTTEITA TARKASTELEVAN AD HOC TYÖRYHMÄN (AWG-KP) 6. ISTUNTO

6.1 Organisatoriset asiat (asiakohta 2)

Harri Laurikka

AWG-KP:n Pj Harald Dovland (Norja) avasi istunnon ja ehdotti Poznanissa pidettäväksi strategisen keskustelun työryhmän työstä. Hyväksyttiin työohjelma (FCCC/KP/AWG/2008/6-7).

Avauspuheenvuoroissa G-77/Kiina ilmaisi huolia työn hitaasta edistymisestä ja totesi, että Poznanissa pitäisi tehdä päätöksiä useista alakohdista. AOSIS-ryhmä totesi, että AWG-KP:n tulisi määrittää teollisuusmaille päästövähennyshaarukka (range), jakaa vastuut sen sisällä ja käyttää yksinkertaisuutta ja jatkuvuutta periaatteina keinojen ja metodien käsittelyssä. Afrikka-ryhmä esitti arvioitavaksi mitigaation vaikutuksia Afrikkaan, LDC-maihin ja pieniin saarivaltioihin. Sateenvarjoryhmä peräänkuulutti yhteisiä istuntoja AWG-KP:lle ja AWG-LCA:lle.

EU peräsi maailmanlaajuista ja kattavaa sopimusta Kööpenhaminassa. Sen tulisi rakentua Kioton pöytäkirjan arkkitehtuurille ja laajentaa sitä. EU ilmaisi halukkuutensa täysipainoisiin neuvotteluihin 2009.

International Trade Union Confederation esitti kansainvälistä metodologiaa mitigaation vaikutusten mittaamiseen ja analysointiin. Alkuperäiskansojen edustaja kritisoi puhtaan kehityksen mekanismia alkuperäiskansojen oikeuksien loukkaamisesta.

6.2 Päästökauppa ja projektipohjaiset mekanismit (JI/CDM) (asiakohta 3a)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

Asiakohdan osalta suoritettiin epävirallisia keskusteluja (pj. Christiana Figueres Olsen (Costa Rica) ja Nuno Lacasta (PT)). Puheenjohtaja ehdotti tavoitteeksi sopia menettelytavoista Accrassa tarkennettujen muutosehdotusten (FCCC/KP/AWG/2008/L.12) edelleen työstämisestä. Muutosehdotusten kohteena ovat kaikki Kioton mekanismit (kansainvälinen päästökauppa, yhteistoteutus ja puhtaan kehityksen mekanismi).

Asiakohdasta hyväksyttiin päätösteksti (osa päätöstä FCCC/KP/AWG/2008/L.19), jonka mukaan työtä jatketaan maaliskuussa 2009. Sitä ennen osapuolilla on mahdollisuus tarkentaa näkemyksiään läheteillä 6.2.2009 mennessä. Lähetteen pohjalta Pj laatii uuden koosteen osapuolten näkemyksistä.

6.3 Maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous (LULUCF) (asiakohta 3b)

Anne Vehviläinen, Aulikki Kauppila

Nieluja käsiteltiin asiakohdassa 3 Analysis of means to reach emission reduction targets and identification of ways to enhance their effectiveness and contribution to sustainable development alakohtan (b) Land use, land use change and forestry alla. Asiakohdasta pidettiin kaksi informaalia Uuden Seelannin Brian Smithin ja Brasilian Marcelo Rochan johdolla. Puheenjohtajien ehdotuksesta asiakohtaa käsiteltiin siten, että Poznanin istuntojen aikana nielujen käsittely rajoittui lyhyen operatiivisen tekstin valmisteluun osaksi AWP KP:n vuoden 2009 työohjelmaa. Nielujen osalta hyväksytty työohjelma sisältää läheteiden lähettämisen 15.2 mennessä sekä valtuutuksen AWG KP:n puheenjohtajalle valmistella nieluja koskeva asiakirja, jonka pohjalta neuvotteluja jatketaan maaliskuuhun AWG-KP:n istunnossa (29.3-8.4.2009).

Vaikka Poznanissa ei varsinaisesti neuvoteltu nielujen kohtelusta seuraavalla velvoitekaudella niin maat toivat esille jonkin verran niihin liittyviä näkemyksiään. Kehitysmaat eivät odota Annex 1 -maiden nielujen kohteluun suuria muutoksia. Luonnontuhojen kohtelu uusissa säännöissä oli edelleen voimakkaasti esillä. Uutena elementtinä nielujen laskentasääntöjä koskevaa keskustelua koskien Kanada toi esille kysymyksen maatalousmaan nielujen satureoitumisesta, ja sen aiheuttamasta tarpeesta tarkastella maatalousmaan hoidon nykyistä laskentatapaa

6.3 Muut asiakohdat (3c, 3d, 4, 5, 6 ja 7)

Erja Fagerlund

Asiakohdat käsittelevät sektorilähestymistapoja, tulevien velvoitteiden sisältämiä päästölähteitä ja kaasuja, menetelmäkysymyksiä sekä I liitteen maiden käytettävissä olevien politiikkojen, toimien ja menetelmien mahdollisia ympäristöllisiä, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ml "spillover-vaikutukset".

Asiakohdat 3,4,6 ja 7 tarkasteltiin AWG KP:ssa yhdessä kontaktiryhmissä ja epävirallisissa konsultaatioissa. AWG KP oli yksimielinen, että teollisuusmaiden seuraavien velvoitekausien velvoitteiden tulisi olla pääasiassa muodoltaan määrällisiä päästövähennystavoitteita (ns. QUELRO). Kokous toisti myös aiemman näkemyksensä jonka mukaan päästövähennysten tulisi perustua ilmastopoliittisen perimmäiseen tavoitteeseen ja periaatteisiin. Tässä yhteydessä viitattiin myös IPCC:n neljännen arviointiraportin työhön ja tarpeeseen saada kasvihuonekaasut kääntymään laskuun 10-15 vuodessa, (julkaisuvuodesta 2007). Samoin viitattiin jo aiemmissä päätöksissä viitattuihin päästövähennyshaarukoihin, joiden mukaan teollisuusmaiden tulisi vähentää päästöjään ryhmänä 25-40 % alle vuoden 1990 vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi todettiin että nämä arviot eivät ota huomioon elintapamuutoksia ja että luvut olisivat korkeampia jos oletettaisiin että yksinomaan teollisuusmaat tekevät vähennyksiä.

Yksittäisten maiden tavoitteita arvioitaessa tulisi tarkastella mm, päästövähennyspotentiaaleja, tehokkuutta, vaikuttavuutta, nykyisten ja tulevien politiikkatoimien, keinojen ja teknologioiden kustannuksia ja hyötyjä, tässä lisäksi otettava huomioon näiden asianmukaisuus kansallisiin olosuhteisiin nähden. AWG KP päätti edelleen että sekä päästökaupan että LULUCF -toimien tulisi olla teollisuusmaiden käytettävissä myös jatkossa. Kuitenkin päästökaupan ja hankemekanismin tulisi täydentää kotimaisia toimia.

Kokous myös pyysi teollisuusmaita, joilla on siihen mahdollisuus, antamaan tietoa mahdollisista kansallisista päästövähennystavoitteistaan ennen AWG KP:n seitsemättä istuntoa. Tavoitteena on saada työ päätökseen CMP:n viidennessä istunnossa Kööpenhaminassa.

Dokumentit (FCCC/KP/AWG/2008/L.18) sekä (FCCC/KP/AWG/2008/L.10) sisältävät päätökset käsitellyistä asioista.

6.4 Työohjelma vuodelle 2009, muut asiat sekä istuntojen raportti (asiakohdat 8 – 10)

Harri Laurikka

AWG-KP:n vuoden 2009 työohjelmasta suoritettiin konsultaatioita varapuheenjohtaja Mama Konaten johdolla. Työohjelmasta käydyssä keskustelussa Norja ja Australia tunnistivat tarpeen analysoida juridisia kysymyksiä. Uusi-Seelanti korosti synergioita AWG-KP:n ja AWG-LCA:n välillä. Norja totesi, että Kööpenhaminan paketti tukeutuu näiden kahden ryhmän työhön, ja siksi tulisi pitää yhteisistuntoja. Uusi-Seelanti ehdotti ”Committee of the Whole”-n muodostamista vuodeksi 2009. Kiina vastusti kaikkia muutoksia työohjelmaan.

Asiakohdasta hyväksyttiin päätös FCCC/KP/AWG/2008/L.19, joka sisältää myös asiakohtien AWG-KP 3a ja 3b päätökset.

7. AWG-KP:N ALAINEN TYÖPAJA PÄÄSTÖVÄHENNYPOTENTIALEISTA

Erja Fagerlund

Työpajassa 3.12 käytiin kolmen tunnin keskustelu pj:n johdolla Kiiton pöytäkirjan alaisten, vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskevien neuvottelujen keskeisistä teemoista. Maiden päästövähennyspotentiaaleihin liittyvien teemojen; kotimaisten ja joustomekanismeihin perustuvien ulkomaisten potentiaalien käytettävyyden lisäksi esiin tulivat erityisesti teollisuusmaiden väliseen taakanjakoon liittyvät tekijät ja vertailtavuusperiaatteet. Useat maat korostivat tarvetta prosessin rinnakkaisuuteen konvention alla (AWG-LCA) käytävään keskusteluun samoista aiheista.

Hallitusten välisen ilmastonmuutospaneelin IPCC:n ja energijärjestön IEAn esityksissä korostettiin tarvetta huomattaviin päästövähennyksiin myös kehitysmaissa, jotta pysyttäisiin turvallisella stabilisaatio-uralla. IPCC:n Bert Metz kuvasi mm. taakanjakoskenaarioita, jotka pohjautuvat tutkijoiden tekemiin oletuksiin oikeudenmukaisesta taakanjaosta. Näiden perusteella on voitu edelleen päätellä että esimerkiksi 20-45 % päästövähennys tuloilla kehitysmaissa vaatisi vastaavasti 15-30% poikkeaman BAU-kehityksestä kehitysmaissa, jotta pysyttäisiin tähän skenaarioon liittyvällä enintään 2 asteen lämpötilanousun tavoiteuralla.

Esitykset aiheuttivat voimakkaan reaktion Kiinan, Intian, Brasilian ja öljyntuottajamaiden taholta, nämä katsoivat ettei työpajan mandaatti anna oikeutta ottaa esiin kehitysmaihin liittyviä kysymyksiä.

Muita esityksiä pitivät EU, Japani, Venäjä, Tuvalu, Kanada ja Uusi-Seelanti.

Japani tulee asettamaan keskipitkän aikavälin määrällisen päästövähennystavoitteen ’sopivana ajankohtana’ vuoden 2009 aikana. Oikea tapa löytää vaihtoehtoja päästötavoitteiksi on ’bottom – up’ tarkastelu kustakin talouden sektorista lähtien. Vertailtavuuden yhtenä kriteerinä tulee olla marginaalikustannus, kokonaiskustannukset BKT:n nähden sekä hiili-intensiteetti. Japanin oman tavoitteen asettamista varten on nimitetty työryhmä tuottamaan vaihtoehtoja, niiden lopullisessa harjoituksessa otetaan huomioon maailmanlaajuinen osallistuminen.

Venäjä korosti kansallisten olosuhteiden keskeisyyttä ja kuvasi Venäjän BKT:n olevan 42% OECD maiden keskiarvoista, ilmaston G8 maiden kylmimmän (maan vuotuinen keskilämpötila

miinus 5.5 astetta), myös pitkät etäisyydet ja teollisuuden painottuminen vientiin nostavat päästöjä. Tästä huolimatta Venäjä osallistuu ja on asettanut energiaintensiteetin parantamistavoitteen (-40% v.2020 mennessä).

Tuvalu pienten saarivaltioiden puolesta kritisoi EUn 2 asteen tavoitetta liian löysäksi, koska saarivaltioille 2 asteen keskilämpötilan nousu merkitsee vakavaa uhkaa, tavoite tulisi olla stabilisoituminen 330 ppm tasolle eikä 450 ppm tasolle.

Kanada toi myös esiin kansalliset olosuhteensa, ja piti päästövähennysten marginaalikustannuksia, kokonaiskustannuksia/ BKT sekä hyvinvointi-indikaattoriin vaikuttavaa % vähennystä tärkeinä taakanjakoon liittyvinä kriteereinä/indikaattoreina. Kanadassa kansallisin toimin tehtävät -20% vähennykset vuoteen 2005 nähden vuoteen 2020 mennessä maksaisivat 75 C dollaria /tn, lisätoimien kustannus pidemmällä aikavälillä yli kolminkertaistuu.

Uusi-Seelanti korosti myös kansallisia olosuhteita ja kannatti Japanin esittämää sektorilähestymistapaa. Uusi-Seelanti on kehittänyt 'peukalosääntö' -ajattelua indikaattoreista (proxies). Potentiaaleihin vaikuttavat väestön kasvu, kilpailukyvyyn menetys, jne. Uusi-Seelanti ehdotti kirjallisia lähetettä aiheesta kevääksi.

EU esitteli komission suulla top-down lähestymistapaa, kunnianhimoiset absoluuttiset päästövähennystavoitteet ovat välttämättömyys. EU painotti päästöoikeusmarkkinoita ja toi esiin tarpeen tarkastella hiilinielusääntöjä, ns. kuumaa ilmaa, ilmaliikenne- ja merenkulkusektorin kohtelua sekä kehitysmaiden metsäkatokysymyksiä päästövähennystavoitetta asetettaessa ottaen huomioon myös päästöoikeusmarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan kohtaanto. Teollisuusmaiden eriyttämiseen keskeiset indikaattorit ovat BKT/ henkilö, maan päästöintensiteetti, toteutetut toimet ja mm. väestön kasvu.

Kiina ja muutkin kehitysmaat toivat esiin teollisuusmaiden historiallisen vastuun, ja vaativat teollisuusmaiden absoluuttisten päästövähennyshaarukan asettamista pikaisesti jotta Balin toimintaohjelma voidaan toteuttaa. Taakanjakokeskustelujen aika on myöhemmin. Jotkut kehitysmaatkin kuitenkin kuuluttivat kaikkien teollisuusmaiden mukanaolon tarvetta, viitaten USAn poissaoloon keskustelusta.

Työpajan perusteella ns. sateenvarjomaiden eli EUn ulkopuolisten teollisuusmaiden lähestymistapa korostaa kansallisia olosuhteita ja maakohtaisten tavoitteiden asettamista ensisijassa nämä huomioon ottaen, ehkäpä jopa maiden ilmoitusten perusteella (pledges), kun taas EU ja kehitysmaat korostavat top down lähestymistapaa ja teollisuusmaaryhmän yhteisen kokonaistavoitteen vahvistamista ensin ja sitten taakanjaon luomista tämän jälkeen erikseen vahvistettavien indikaattorien perusteella.

USA oli läsnä työpajassa tarkkailijana.

Puheenjohtajan yhteenvedossa viitattiin käytyyn keskusteluun ja tarpeeseen läpinäkyvyyteen sekä sääntöjen selkeyteen ennen lopullisten maakohtaisten päästövähennystavoitteiden vahvistamista.

8. TIETEELISTEKNISEN AVUSTAVAN TOIMIELIMEN 29. ISTUNTO (SBSTA 29)

8.1 Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohdat 1-2)

SBSTAn puheenjohtaja Helen Plume (NZ) avasi istunnon. Agenda hyväksyttiin (FCCC/SBSTA/2008/7). Puheenvuoroja pitivät seuraavat maa/maaryhmät: Belize (AOSIS), G77/Kiina, Malediivit (LDC), EU, Afrikka-ryhmä sekä sateenvarjo-ryhmä.

8.2 Nairobien työohjelma ilmastonmuutoksen vaikutuksista, haavoittuvuudesta ja sopeutumisesta (NWP) (asiakohta 3)

Matti Nummelin

Asiasta saatiin positiivisessa hengessä päätelmät FCCC/SBSTA/2008/L.22

Keskustelun taustana oli raportti ja tekniset paperit (FCCC/SBSTA/2008/9, 10, 12, INF.5, FCCC/TP/2008/3-4). NWP:tä on pidetty yleisesti hyvänä; kuitenkin on toivottu lisää työtä mm. paikallistason toimissa. Työ edistyi ilman yllätyksiä ja vastakkainasetteluja. Yleisistunnossa UNEP kertoi NWP:n työtä tukevan globaalien verkoston työstä. Biodiversiteettisopimuksen alainen työryhmä esitti raporttinsa biodiversiteetin ja ilmaston muutoksen suhteista. Tämän ryhmän työ on myös Suomen tukemaa. Panama Kiinan ja Intian tukemina esittivät asiantuntijaryhmän perustamista, joka käsitelisi haavoittuvuutta, vaikutuksia ja sopeutumista; Japani vastusti tätä. Kontaktiryhmän työn edetessä kävi ilmeiseksi, että eksperttiryhmää ei perusteta NWP:n alle. Keskustelussa mahdollisesta eksperttiryhmästä NWP:n on korostettu sitä, että sen tulisi muodostua asiantuntijoista eikä "maiden edustajista". Keskustelua jatketaan seuraavassa SBSTAssä.

Keskusteltiin myös siitä, että sopeutumisasiat tulisi siirtää SBSTASTA SBIn alle. Päätelmissä toimitetaan SBIn sen arvioitavaksi liite, jossa käsitellään NWP:n ensimmäisen vaiheen tuloksia.

Kontaktiryhmän puheenjohtajina toimivat Kishan Kumarsingh (Trinidad Tobago) ja Don Lemmen (Kanada).

8.3 Teknologian siirto (asiakohta 4)

Teknologian siirtoa on käsitelty luvussa 4.5.

8.4 Kehitysmaiden metsäkadon aiheuttamien päästöjen vähentäminen (asiakohta 5)

Aulikki Kauppila, Markku Aho, Anne Vehviläinen

Kehitysmaiden metsäkatoa käsiteltiin SBSTA:n asiakohdassa 5. Lisäksi sitä sivuttiin AWG-LCA:n ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja rahoitusta koskevissa kontaktiryhmissä. SBSTA-asiakohdan alla aiheelle perustettiin kontaktiryhmä, jota johtivat Norjan Audun Rosland ja Paraguayn Lillian Portillo. Puheenjohtajan päätelmätekstissä SBSTA päättää jatkaa työtä metodologioiden kehittämiseksi ja määrittää aikataulut tämän työn valmistumiselle. Puheenjohtajaa pyydetään järjestämään asiantuntijakokouksia keskeneräisistä asioista. Lisäksi puheenjohtajaa pyydetään selvittämään mahdollisuuksia koordinoita valmiuksien parantamiseen tähtäävää työtä kehitysmaissa. Jäsenmailta pyydetään läheteitä vuoden alussa mm. valmiuksien parantamisen ja yhteistyön tarpeiden kartoittamiseksi. Lisäksi jäsenmailta ja tarkkailijoilta pyydetään vuoden alussa läheteitä liittyen alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin metodologioiden kehittämistä ja soveltamista varten.

8.3 Tutkimus ja systemaattinen havainnointi (asiakohta 6)

Raino Heino, Paula Perälä

Asiakohdassa käsitellään vuorotellen tutkimusta ja systemaattista havainnointia. SBSTA 29 -istunnossa vuorossa oli systemaattinen havainnointi. Asiakohdassa käsiteltävät pääasiat olivat Committee on Earth Observation Satellites (CEOS) sekä Global Terrestrial Observing System (GTOS). SBSTA 27 pyysi GTOS-sihteeristöä tuottamaan raportin koskien tiettyjä ilmastomuuttujia ja niitä varten kehitettyjä standardeja (dokumentti FCCC/SBSTA/2008/MISC.12) sekä GCOS-sihteeristöä toimittamaan tilannekatsauksen maiden toimittamista CGOS-raporteista (National activities in response to the GCOS implementation plan: Information by Parties), dokumentti FCCC/SBSTA/2008/MISC.11. Kokouspäivään mennessä ko. raportit oli toimittanut 20 maata mukaan lukien Suomi. Näitä raportteja käytetään mm. valmisteltaessa seuraavaan SBSTA -kokoukseen laajempaa yhteenvetoa GCOS-toiminnasta. Puheenjohtaja valmisteli asiakohdasta yhteenvedon SBSTA:n päätösistuntoon (FCCC/SBSTA/2008/L.18). Asian tarkempi käsittely siirtyy SBSTA 30:een.

8.4 Ilmastopimuksen alaiset menetelmäkysymykset (asiakohta 7)

8.4.1 Metodiset asiat, vuosiraportti Annex I osapuolten kasvihuonekaasupäästöjen tarkastuksista (SBSTA asiakohta 7a) sekä perusvuoden 1990 päästöraportit ja niiden tarkastukset (SBI asiakohta 10)

Jaakko Ojala, Riitta Pipatti, Paula Perälä

Sihteeristön raportti (FCCC/SBSTA/2008/INF. 4) tarjoaa informaatiota kasvihuonekaasupäästöjen inventaarioiden tarkastuksista joulukuusta 2007 lokakuuhun 2008 sekä suunnitelmista jäljellä olevien Kioton pöytäkirjan perusvuoden raporttien tarkastamiseksi vuoden 2008 osalta ja työohjelmasta vuodelle 2009.

Sihteeristön raportissa tarkastellaan myös tulevaisuutta ajatellen muutoksia lähestymistapaan koskien tarkastusten tehostamista ja niiden yhtenäisyyden parantamista eri tarkastustiimien välillä. Samoin tavoitellaan UNFCCC -ohjeiden parempaa noudattamista päämääränä luotettavan tiedon antaminen päästöistä ja niiden tulevista kehitysurista.

Osapuolten tuli toimittaa perusvuoden 1990 päästöraportti 1. tammikuuta 2007 ja sihteeristön piti järjestää näitä koskevat tarkastukset ennen 1. velvoitekautta. Sihteeristölle annettiin tietty joustavuus toiminnan suunnittelussa, mutta kuitenkin yhden vuoden sisällä tietojen toimittamisesta. Australian ja Kroatian perusvuoden raportit ovat vielä tarkastuksen kohteen, kyseisten maiden myöhäisen ratifiointiajankohdan seurauksena. Raportti (FCCC/SBI/2008/INF. 8 ja MISC. 7) ja siitä tehtävät päätelmät tarjoavat mahdollisuuden osapuolille esittää näkemyksiä tarkastusten järjestämisestä, läpinäkyvyydestä, vertailtavuudesta sekä asiantuntijoiden saatavuudesta tarkastuksiin, asiantuntijoiden koulutuksesta ja ko. näkökohtien ratkaisemisesta tulevaisuudessa mukaan lukien sihteeristön työn taloudellinen resurssointi. Molempia asiakohtia varten konsultaatioita veti pj. Dominique Blain Kanadasta.

Päätelmien luonnostekstissä pyritään antamaan ohjeita sihteeristölle ja osapuolille niistä toimista, joilla tarkastuksia voidaan kehittää ja parantaa sekä saada lisää koulutettuja asiantuntijoita tarkastustyöhön. Tarkastajien vähäinen määrä ja sihteeristön pienet resurssit tarkastusten toteuttamiselle ovat riski tulevia tarkastuksia ajatellen, mm. uusille tarkastajille ei ole voitu järjestää ohjattua koulutusta kahden viimeisen vuoden aikana. Nyt mm. koulutus, tarkastustyökalujen ja johtotarkastajien kokoukset katetaan osapuolten lisärahoituksen avulla. Budjettineuvottelut käydään SBI 30:ssa.

Tarkastusten yhteneväisyyttä ehdotettiin päätöksissä käsiteltäväksi johtotarkastajien vuotuisissa kokouksissa pysyvänä asiakohtana. Monimutkaisiin laskentamenetelmiin (tier 3 tason mallit, ym.) ja maiden erityisolosuhteisiin liittyviä tarkastushaasteita tulisi myös käsitellä johtotarkastajien kokouksissa ja ottaa huomioon tarkastusryhmien kokoonpanossa. Sihteeristölle annettiin päätöksissä

tehtäväksi päivittää loppuun tarkastajien koulutusohjelma KP:n alla aina vuoteen 2014, jossa tulisi huomioida niin aloittelevien kuin kokeneempienkin tarkastajien tarpeet (esim. tier 3 tasoisten menettelmien tarkastaminen) ja huomioida mahdollisten uusien koulutusmodulien tarve. Päätöksissä kehoitettiin osapuolia turvaamaan rahoitus vuoden 2009 koulutukselle. Lisäksi sihteeristöä pyydettiin valmistelemaan paperi seuraavaan SBI-kokoukseen siitä, miten vuosien 2010-2011 aikana priorisoidaan, toteutetaan ja rahoitetaan tarkastusprosessin vaatimat tehtävät, koulutus ja johtokirjoittajien kokoukset.

Asiankohdan päätelmät saatiin suurelta osin sovittua ensimmäisen viikon aikana, mutta lopullinen sopiminen siirtyi 9.11 pidettävään viimeiseen kokoukseen. Australia on yhdistänyt asiakohdan neuvottelut myös Kioton pöytäkirjan artiklan 9 alla käytäviin neuvotteluihin, ja esittänyt useita lisäyksiä päätelmiin. Muut osapuolten, EU mukaan lukien, mukaan näistä kohdista ei ole mahdollista neuvotella asiakohdille varatun ajan puitteissa. Asiakohta saatiin päätökseen. Päätökset sisälsivät kaikki EU:n haluamat pääkohdat.

8.4.2 Tietokanta kasvihuonekaasupäästöjen kokoamiseen (greenhouse gas data interface) (asiakohta 7 b)

Asiakohdan käsittely siirtyy seuraavaan SBSTAan.

8.4.3 Kansainvälisen laiva- ja lentoliikenteen päästöt (bunker fuels) (asiakohta 7c)

Jaakko Ojala

SBSTA istunnossa osapuolet puhuivat myös kansainvälisen liikenteen polttoaineiden päästöistä (bunker fuels), vaikka varsinaisia neuvotteluja ei Poznanissa käyty. Varsinaisesti asiakkohta oli tarkoitettu alan kansainvälisille järjestöille IMO ja ICAO, jotka antoivat lyhyet tiedonantonsa heidän työstään ja toimintaohjelmistaan päästöjen vähentämiseksi. Puheenvuoroilla ne pyrkivät todistamaan, että työtä on menossa. Asia on sisällytetty kokousdokumenttiin, joka on pohja LCA neuvotteluilta vuonna 2009.

G-77 ryhmän (non Annex I) maiden puheenvuoroissa SBSTA:ssa vaadittiin sovellettavaksi "yhteistä, mutta eriytettyyn vastuuseen" perustuvaa ilmastopöytäkirjan periaatetta, kun käsitellään ko. asiaa siitä huolimatta, että IMO ja ICAO ovat mukana työssä. Mielenkiintoisia toteamuksia tuli Brasilian, Panaman ja Chilen puheenvuoroissa, kun kaikki kolme korostivat yhteistä, mutta eriytettyä vastuuta. Ne korostivat myös tarvetta toimia ja näyttivät olevan avoimia keskustelemaan. Marshallinsaaret näyttävät olevan vastaan yhteistä, mutta eriytettyä vastuuta. Nigeria ei usko, että IMO ja ICAO akselilla syntyisi mitään erityistä. Afrikan ryhmä kannattaa asian pitämistä esityslistalla, AOSIS haluaa jakaa tarkastelun polttoaineista ja polttoainevarastoista.

EU järjesti kokouksen aikana useita kahdenvälisiä tapaamisia. Yksi tärkeimmistä tavoitteista oli yrittää aloittaa keskustelut muiden liitteen I (Annex I) osapuolten kanssa mahdollisista keinoista, miten yhteinen mutta eriytetyn vastuun periaate (CBDR) voitaisiin huomioida, kun käsitellään kv. polttoaineiden päästöjä ilman, että se johtaa kilpailun vääristymiin. Erityisesti USA ja Australia esittivät rakentavia ehdotuksia tästä. Muuten Annex I maiden kanssa oltiin samoilla linjoilla paitsi siitä millainen UNFCCC:n roolin tulisi olla.

Keskustelut ICAO:n ja IMO:n sihteeristöjen kanssa toivat sen esiin, että vaikka UNFCCC:ssä ja YK organisaatioissa hyväksyttäisiin uusia säästöjä, niin on olemassa monia mahdollisuuksia erilaisille toimeenpanosäännöille. Tästä on monia esimerkkejä olemassa olevissa säännöissä.

Asia otetaan yksityiskohtaisemmin esille SBSTA 32:ssa seuraavan kerran.

8.5 Kioton pöytäkirjan menetelmäkysymykset (asiakohta 8)

8.5.1 HFC-23 tuhoaminen uusissa HCFC-22-laitoksissa: myönnettävien sertifioidujen päästövähennysten seuraamukset (asiakohta 8a)

Harri Laurikka

Asiakohdassa tehtiin informaaleja konsultaatioita Jeffrey Spoonerin (Jamaika) toimesta. Konsultaatiossa kukaan ei sanonut 15 minuuttiin mitään pj:n kysyessä uusia näkemyksiä asiakohdan ratkaisemiseksi. Brasilia halusi lopulta siirtää asian seuraavan käsittelyn SBSTA 32:een. Yhdysvallat kysyi onko EU pohtinut muita rahoitusvaihtoehtoja. EU vastusti asian siirtämistä ja totesi, ettei uutta rahoitusvaihtoehtoa ole tarjolla. Asiakohdasta ei saatu päätöstä ja sen käsittely siirtyi SBSTA 30:een.

8.5.2 Hiilidioksidin talteenotto ja varastointi (CCS) geologisiin muodostumiin osana puhtaan kehityksen mekanismia (CDM) (asiakohta 8b)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

Asiakohdan tiukat rintamalinjat olivat entisellään. Mm. Saudi-Arabia, Norja, EU ja Japani kannattivat CCS:n mahdollistamista CDM:ssa. CCS:een kriittisesti suhtautuvat maat, kuten Jamaika, Venezuela ja Mikronesia, muistuttivat teknologian keskeneräisyydestä ja epävarmuuksista. Brasilian mukaan CDM ei sovellu osaksi CDM:ia.

Asiakohtaan perustettiin kontaktiryhmä, jota vetävät Gertraud Wollansky (AT) ja Mohammed Reazuddin (Bangladesh). Kontaktiryhmässä pj teki päätöstekstiluoennoksen, jossa oli 4 erilaista optiota: 1) Sopia että asiaa käsitellään uudelleen jossakin tulevassa SBSTA:ssa (Indonesia), 2) Pilotoida CCS rajoitetusti CDM:ssa (EU, Nigeria, myös NOR, CAN, AUS, OPEC tuki), 3) Sopia, ettei CCS-projekteja voi sisällyttää CDM:iin, vaan niitä tulee käsitellä AWG-LCA:ssa joko Balin toimintasuunnitelman 1b(ii) (Brasilia) tai 1d (Jamaika) alla ja 4) Sopia, ettei CCS-projekteja voi sisällyttää CDM:iin, vaan niitä tulee testata osana mekanismien koevaihetta (Activities Implemented Jointly, Päätös 5/CP.1). Myöhemmin optioiden määrä oli karsittu kahteen: 1) Sallia CCS CDM:ssä (kokonaan tai pilotvaiheella) ja 2) Kieltää CCS CDM-hankkeissa (ja siirtää joko Balin toimintasuunnitelman 1b(ii) tai 1d neuvotteluihin).

Asiakohdasta hyväksyttiin lopulta päätös FCCC/SBSTA/2008/L.21, jossa todetaan että osapuolet eivät pystyneet sopimaan asiasta Poznanin kokouksessa.

8.6 IPCC:n neljäs arviointiraportti (asiakohta 9)

Raino Heino, Paula Perälä

Asiakohdan käsittely päätettiin SBSTA 29:ssa (päätös tehtiin SBSTA 27. istunnossa). Kokoukselle raportoitiin sihteeristön järjestämästä, neljättä arviointiraporttia koskevasta työpajasta, joka järjestettiin SBSTA 28 -kokouksen aikana (6.6.2008) Bonn'issa. Työpajassa pitivät esityksiä IPCC:n asiantuntijat (raportti FCCC/SBSTA/2008/8). Kokous myös hyväksyi dokumentin, joka sisälsi maiden lähetteet koskien neljännen arviointiraportin sisältöä (FCCC/SBSTA/2008/MISC.2). IPCC kutsui lausunnossaan maita toimittamaan IPCC:lle näkemyksiä kansallisten yhteystahojen (focal point) kautta tieteellisistä ja teknisistä kysymyksistä, joita tulisi huomioida viidennen arviointiraportin laadinnan yhteydessä. Puheenjohtaja laati asiakohdasta yhteenvedon (FCCC/SBSTA/2008/L.17).

8.7 Kioton pöytäkirjan art. 2.3 asiat (asiakohta 10)

Matti Nummelin

Asia on hankala, koska haitallisten vaikutusten ja vastatoimien vaikutuksia tarkastellaan sekä SBISsä ja SBSTAssa. SBSTA agendakohta Protocol Article 2.3 (adverse effects of policies and meas-

ures) ja SBI agendakohta Protocol Article 3.14 (adverse effects and response measures). Asiaa käsiteltiin SBSTAn ja SBI:n yhteisessä kontaktiryhmässä, puheenjohtajina Kamel Djemouai (Algeria) ja Gertraud Wollansky (Itävalta). Tämä aiheutti pitkän proseduraalisen keskustelun aiheiden oikeasta paikasta ja niiden välisistä ajankäytöistä. Päätelmissä asian käsittelyä päätettiin jatkaa yhteisessä kontaktiryhmässä seuraavassa SB:ssä (FCCC/SBSTA/2008/L.24).

8.8 Muut asiat (asiakohta 11)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

EU esitti asiakohdassa, että SBSTA päätelmien tulisi pitää sisällään viittaus otsonikerrosta tuhoaviin kaasuihin Montrealin pöytäkirjan 20:n osapuolokokouksen raportin mukaisesti. Asia koskee kesällä 2009 järjestettävää työpajaa, jossa tarkastellaan ilmastopöytäkirjan yhteyksiä. Kiina vastusti EU:n ehdotusta.

G77 ja Kiina ehdotti SBSTA 30:n esityslistalle erilaisten hiilidioksidieivävalentin laskentatapojen vaikutusten tarkastelua. Uusi-Seelanti tuki ehdotusta, mutta USA vastusti.

Asiakohdasta hyväksyttiin päätös (FCCC/SBSTA/2008/L.19), jossa SBSTA noteeraa Montrealin pöytäkirjan 20:n osapuolokokouksen päätöksen ja rohkaisee sihteeristöä osallistumaan dialogiin. Päästökaupan koevaihetta (Activities Implemented Jointly) päätettiin jatkaa.

9. TOIMEENPANOJA SEURAAVAN ALAELIMEN 29. ISTUNTO (SBI 29)

9.1 Istunnon avaus ja järjestäytyminen (asiakohta 1-2)

SBI:n puheenjohtaja Si Asadi (Iran) avasi istunnot. Agenda hyväksyttiin (FCCC/SBI/2008/9). Ilmastopöytäkirjan I liitteen ulkopuolisten osapuolten kansalliset tiedonannot (asiakohta 4b) siirrytään ratkaisemattomana seuraavaan SBI:hin. Avauspuheenvuorot pitivät seuraavat maat/maaryhmät: G77/Kiina, EU, sateenvarjoryhmä, AOSIS, Afrikka-ryhmä sekä LDC:t.

9.2 Ilmastopöytäkirjan I liitteen maiden kansalliset tiedonannot (asiakohta 3)

9.2.1 Liitteen I osapuolten (Annex I) toimittamat kansalliset tiedonannot ja kasvihuonekaasupäästöjen inventaariotiedot (asiakohdat 3a ja 3b)

Jaakko Ojala, Riitta Pipatti

Sihteeristö esitteli raportin (FCCC/SBI/2008/12 ja Corr.1), jossa on yhteen vedetty teollisuusmaanosapuolten kasvihuonekaasupäästöjen inventaariotiedot vuosilta 1990-2006. Samoin sihteeristö esitteli tilanteen 4. kansallisten tiedonantojen tarkastuksista (FCCC/SBI/2008/INF. 7).

Raportit merkittiin tiedoksi ilman puheenvuoroja.

9.3 Ilmastopöytäkirjan I liitteen ulkopuolisten osapuolten (kehitysmaiden) kansalliset tiedonannot (asiakohta 4)

Matti Nummelin

Asiakohdassa päästiin sopuun vain rahoituksesta ja tehtiin seuraavat päätelmät FCCC/SBI/2008/L.23 ja L.24.

Käsittelyn pohjana olivat paperit (FCCC/SBI/2007/10/Add.1, FCCC/SBI/2007/MISC.7, Adds.1-2) Kehitysmaiden tiedonannot ovat käytännössä ainoa niille lankeava sopimusvelvoite. Liitteen I teollisuusmaiden pitkän tähtäimen pyrkimyksenä on, että kaikkien maiden kansallisia raportteja käsitel-

täisiin samalla tavoin. Kehitysmaat eivät ole tähän suostuneet, koska niiden pelkona näyttää olevan, että niiden omien tiedonantojen tarkemman käsittelyn kautta niille tulisi uusia sopimusvelvoitteita. Esimerkiksi Kiinan nopeasti kasvavat päästöt eivät kuvastu sen kansallisessa tiedonannossa, koska nykyisten raportointisääntöjen mukaan tiedot ovat monien vuosien takaa. Balilla ja Bonnin SBI:ssä tämä asiakohta jäi hankalien neuvottelujen jälkeen monilta osiltaan ratkaisematta ennen kaikkea G77 ja USAn välisten suurien näkemuserojen vuoksi. Balin jälkeen SBI28:ssa päästiin alkuun ja asian oletettiin edistyvän Poznanissa. Pääsihteeri kiinnitti avajaispuheessaan myös huomionsa siihen, että tämä asiakohta ei ole edistynyt, erityisesti asiantuntijaryhmän (CGE) mandaatin osalta ja erimielisyys haittaa muita neuvotteluja.

Kontaktiryhmän rinnakkaispuheenjohtajina toimivat Ricardo Moita, Portugali ja Arthur Rolle, Bahama-saaret. EU:n asiavastaavana toimii Suomen Matti Nummelin ja pääneuvottelijana Erasmia Kitou (EU komissio). G77/Kiinan pääneuvottelijana asiakohdassa valtaosin toimi, kuten jo useana aikaisempana vuonna, Brasilian Haroldo de Oliveira Machado Filho.

9.3.1 CGE-työryhmän työ (asiakohta 4a)

Matti Nummelin

Asiakohta jäi ratkaisematta.

CGE (Consultative Group of Experts) -ryhmä tukee kehitysmaiden raporttien valmistelua. CGE:n mandaatti päättyi Balin osapuolikokouksessa. Kehitysmaat kokevat ryhmän antaman tuen hyödylliseksi ja toivovat sen työlle jatkoa. Keskustelun lähtökohtana oli toukokuun SBI28:ssa tehty runsaasti hakasulutettu mandaattiluonnos CGE:lle (FCCC/SBI/2008/L.9).

Sisällöllisesti teollisuusmaat nostivat hakasuluissa esille, että se on jo täyttänyt tärkeimmän tehtävänsä tukemalla kehitysmaita mm. kouluttamalla ensimmäisten (ja valtaosalla maista myös toisten) kansallisten raporttien laadinnassa. Liitteen I maiden näkemyksen mukaan CGE:lle tulisi antaa tehtäviä myös yksittäisten raporttien laadun arvioinnissa. Poznanissa G77 esitti alkuun keskustelujen pohjaksi periaatteita, joista se ei luovu: CGEn mandaattiin ei kuulu tiedonantojen arviointi eikä sisällön käsittely, CGEn työn on lähdettävä kehitysmaiden tarpeista sekä SBI:n mandaattia on noudatettava.

USA teki toisessa kontaktiryhmässä yllättäen esityksen, että SBI:n asialistalle otetaan uudeksi agendakohdaksi: Edistymisen Artikla 10; 2(a) toteutuksessa (kohta, jossa todetaan SBI:n tarkastelevan (consider) edistymistä sopimuksen tavoitteiden toteutumisessa kaikkien maiden antamien raporttien perusteella. USAn mukaan tarkastelun kohteena tulisi olla se kuinka hyvin SBI on onnistunut toteuttamaan tehtävänsä tarkastellessaan tiedonantaja. Lisäksi USAn esityksessä pyydetään, että osapuolet tekevät asiasta lähetteitä keskusteltavaksi seuraavassa SBI:ssä. USA oli valmis paketin osana luopumaan vaatimuksistaan sisällyttää CGEn mandaattiin tehtävä arvioida tiedonantojen laatua ja oli valmis jatkamaan CGE:n vanhaa mandaattia vuodella. Neuvottelujen kuluessa USA:n pakettiin liitettiin myös pyyntö lähetteistä CGE:n mandaatista.

Näytti siltä, että USA oli käynyt asiasta bilateraalineuvottelut Brasilian kanssa, joka selkeästi tuki esitystä. G77 ei kuitenkaan kyennyt käsittelemään asiaa kunnolla koordinaatiossaan ja se kieltäytyi hyväksymästä pakettia aikapulaan vedoten. Käytäväkeskusteluissa G77ää tässä vaiheessa edustanut Antigua-Barbuda totesi, että paketin hyväksyminen kaatui ennen kaikkea siihen, että Kiina ei halunnut sen hyväksymistä.

Seuraavassa SBI:ssä Bonnissa tätä asiakohtaa tarkastellaan puhtaalta pöydältä ilman pohjapaperia.

9.3.2 Tiedonantojen sisällön käsittely (asiakohta 4b)

Matti Nummelin

Asiakohta 3b oli asialistalla sateenvarjoryhmän ja EU:n esityksestä jo SBI26:ssa ja aiheutti agenda-kiistan jo silloin, joka jatkui SBI27 ja 28:ssä. Tälläkin kerralla puheenjohtaja julisti asian ratkaisemattomaksi (in abeyance) ja se siirtyi ratkaisemattomana seuraavaan SBI:hin.

9.3.3 Taloudellinen ja tekninen tuki (asiakohta 4c)

Matti Nummelin

Asiakohdassa päästiin kaikkia tyydyttävään ratkaisuun.

Sopimuksen mukaan kehitysmaiden tiedonantojen teko rahoitetaan kokonaisuudessaan GEF:n kautta.

G77 toi toiseen kontaktiryhmään paperin, jossa nostetaan esille GEF/RAF väliarviossa esiinnouset puutteet tiedonantojen rahoituksessa ja esitti väliaikaisen rahaston perustamista niille maille, jotka aloittavat uuden tiedonannon valmistelun GEF4:n loppukaudella. G77 esityksen mukaan muilta osapuolilta pyydettiin niiden omia kirjallisia läheteitä, joiden pohjalta puheenjohtajat valmistelivat päätöslauselmaluonnoksen, jossa kiinnitetään huomio GEF:n RAF arvion suositusten huomioon ottamiseen GEF:n työssä raporttien teon rahoituksessa.

Päätelmissä toistettiin pitkälti samat asiat kuin Balin päätelmissä. Uusina elementteinä tuotiin viesti GEF:lle, jossa pyydettiin sitä pitämään ensisijaisena prioriteettina rahoituksen jatkuvuuden varmistamisen niille maille, jotka aloittavat uuden tiedonannon valmistelun GEF4:n aikana (siis RAF:in alla). Lisäksi GEF:ä pyydetään informoimaan toteuttajainstituutioita annetun ohjeistuksen noudattamisesta (jotkut maat kokivat toteuttajainstituutioiden asettavan maille aiheutuvia lisävaatimuksia).

9.4 Ilmastopöytäkirjan rahoitusmekanismi (asiakohta 5)

9.4.1 Rahoitusmekanismin neljäs arviointi (asiakohta 5a)

Hanna-Leena Lampi, Marjo Nummelin

Rahoitusmekanismin toimintaa koskeva neljäs arviointi käynnistettiin COP13:ssa ja se on tarkoitus saada päätökseen COP15:ssä. SBI28:n päätelmissä (FCCC/SBI/2008/L.11) otetaan tiedoksi synteesiraportti osapuolten läheteistä (FCCC/SBI/2008.MISC.3) ja pyydetään sihteeristöä avustamaan tarvittaessa 1- liitteen ulkopuolisia maita rahoitustarpeiden arvioinnissa. Neuvotteluja jatkettiin SBI29:ssä päätösten 6/CP.13 ja 3/CP.4 liitteissä ilmaistujen suuntaviivojen pohjalta sekä päätelmien liitteenä olevan päätösluonnostekstin ja G77:n vaatimuksesta myös osapuolten toimittamien muiden läheteiden pohjalta. Koko päätösluonnosteksti on hakasulutettu.

Yleisistuntopuheenvuoroissa G77 korosti GEF:n neljännen arvioinnin tärkeyttä ja erityisesti rahoituksen saatavuutta. Japani viittasi lisääntyneeseen rahoitustarpeeseen ja toivotti tervetulleeksi Maailmanpankin Climate Investment Fund - rahoituskehikon. USA totesi GEF:llä olevan oma lisäarvonsa esim. rinnakkaisrahoituksen kerääjänä, toimeenpanevien instituutioiden kautta ja rahaston katalysoivan roolin johdosta. USA totesi GEF:n sihteeristön valmistelevan lisärahoitusneuvotteluihin pohjapaperia eri rahoituslähteiden käytöstä. EU vahvisti GEF:n roolin sopimuksen rahoitusmekanismina ja totesi olevan tärkeää parantaa GEF:n tehokkuutta.

Rahoitusmekanismin neljättä arviota, GEF:n raporttia osapuolikokoukselle ja GEF:n lisäohjeistuksen käsittelyä varten perustettiin kontaktiryhmä, jonka puheenjohtajiksi valittiin Suria Sethi (Intia) ja Deborah Fulton (Australia).

Kontaktiryhmän keskustelut hakasulutetun tekstin pohjalta etenivät hyvin hitaasti ja osapuolet hyväksyivät puheenjohtajan ehdotuksen ottaa keskustelujen pohjaksi kokonaan uusi teksti, jossa on kultakin osapuolelta vain tärkeimmät elementit. Hyväksytyssä päätöksessä (FCCC/SBI/2008/L.29) kutsutaan "teollisuusmaaosapuolia ja muita osapuolia" varmistamaan GEF:n viidensien lisärahoitusneuvottelujen onnistuminen ja ottamaan huomioon RAF:n väliarvion tulokset sekä raportti, jossa arvioidaan kehitysmaiden rahoituksen tarve sopimusvelvoitteiden täyttämiseen (FCCC/SBI/2007/21). Lisäksi pyydetään GEF:n johtokuntaa avustamaan sen varmistamisessa, että riittävää ja ennakoitavaa rahoitusta on saatavissa ilmastosopimuksen pykälässä 4.3 mainittujen sopimusvelvoitteiden täyttämiseen.

G77 ei hyväksynyt 1-liitteen maiden tekstiehdotusta, jonka mukaan olisi Balilla hyväksytyihin suuntaviivoihin (6/CP.13 liite) perustuen tutkittu, miten GEF täydentää muita olemassaolevia ilmastorahoitusinstrumentteja. Kiina totesi tähän liittyen, että GEF on rahoitusarkkitehtuurin kulmakivi.

9.4.2 GEF:n raportti osapuolikokoukselle ja GEF:n lisäohjeistus (asiakohta 5b)

Hanna-Leena Lampi

Osapuolikokouksen ja GEF:n välinen yhteistyöpöytäkirja (Memorandum of Understanding, MoU) velvoittaa GEF:n toimittamaan osapuolikokoukselle vuosiraportin ja muut julkiset asiakirjat. Raportin esitteli SBI:n täysistunnossa GEF:n Bonizella Biagini. Biagini kertoi GEF:n rahoittaneen raportointikaudella syyskuu 2007 - elokuu 2008 41 hanketta. Strateginen adaptaatio-ohjelma (SPA) on saatettu päätökseen ja tullaan evaluoimaan. Biagini mainitsi LDCF:n olevan tällä hetkellä hyvin resurssoitu, mutta SCCF:ltä puuttuvan resursseja. GEF on vahvistanut dialogia avunsaajamaiden kanssa, jatkaa NCSA-ohjelmaa ja on tukenut OPS3:n suositusten mukaisesti haavoittuvimpia maita erilaisilla ohjelmilla. Biagini kertoi, että strateginen teknologiansiirto-ohjelma hyväksyttiin johtokunnassa ja GEF on varannut \$ 50 M resursseja sen toteuttamiseen. Sopeutumisrahaston johtokunta on kokoontunut kolme kertaa vielä yksi kokous pidetään kuluvana vuonna. GEF:n viidennet lisärahoitusneuvottelut on käynnistetty ja RAF uudistetaan väliarvion tulosten pohjalta. COP otti GEF:n raportin tiedoksi.

Yleisistuntupeuhvuoroissa G77 viittasi vaikeuksiin rinnakkaisrahoituksen keräämisessä ja resursienjakosäännösten (RAF) aiheuttamiin ongelmiin.

GEF:n lisäohjeistuksessa (FCCC/CP/2008/L.5) pyydetään GEF:ä ottamaan huomioon RAF:n toteuttamiseen liittyvät esille nostetut asiat, antamaan säännöllisesti tietoa rinnakkaisrahoituksen luonteesta, jatkamaan rahoituksen saatavuuden parantamista erityisesti LDC:lle, SIDSeille ja Afrikan maille sekä jatkamaan toimeenpanevien instituutioiden toiminnan tehostamista. Lisäksi ohjeistuksessa on useita 1 -liitteen ulkopuolisten maiden kansallisia tiedonantoja koskevia kohtia, joissa pyydetään GEF:ä varmistamaan täysimääräinen rahoitus kansallisille tiedonannoille, jatkamaan työtä toimeenpanevien instituutioiden menettelytapojen yksinkertaistamiseksi ja tehostamiseksi sekä avustamaan 1 - liitteeseen kuulumattomia maita hanke-esitysten valmistelussa kansallisten tiedonantojen pohjalta. Ohjeistuksessa pyydetään myös GEF:ä jatkamaan valmiuksien rakentamisen tukemista päätöksen 2/CP.7 mukaisesti.

9.4.3 Vähiten kehittyneiden maiden rahasto (Least Developed Countries Fund, LDCF) (SBI asiakohta 5c)

Hanna-Leena Lampi

Päätöksessä 3/CP.11 päätettiin arvioida LDCF- rahasto COP14:ssä ja antaa tarpeen mukaan rahastolle lisäohjeistusta. Arvion pohjana ovat vähiten kehittyneiden maiden eksperttiryhmän (LEG) ra-

portti kansallisten sopeutumis suunnitelmien (NAPA) toteuttamisesta ja osapuolten toimittamat läheteet sekä GEF:n osapuolikokoukselle toimittama raportti.

Yleiskokouspuheenvuorossa kehitysmaaryhmä G77 totesi, että LDCF:ään tarvitaan huomattavia lisäresursseja ja NAPA- asiakirjojen toteuttaminen on hidasta. LDC:t viittasivat vaikeuksiin toimeenpanevien organisaatioiden kanssa ja toivoivat nopeutettua saatavuutta rahoitukseen. Asiakohdan käsittelyä varten perustettiin kontaktiryhmä, jonka puheenjohtajina toimivat Michelle Campbell (Kanada) ja Margaret Sangarwe (Zimbabwe).

Kontaktiryhmän keskusteluissa pyrittiin identifioimaan hankevalmistelun pullonkauloja ja luonnostelevaan lisäohjeistusta GEF:lle. Hyväksytyssä lisäohjeistuksessa (FCCC/SBI/2008/L.21/Add.1) pyydetään GEF:ä työskentelemään toimeenpanevien instituutioiden kanssa yhteistyön parantamiseksi ja menettelytapojen nopeuttamiseksi sekä avustamaan tarpeen mukaan niitä osapuolia, jotka eivät ole vielä saaneet NAPA -asiakirjojaan valmiiksi. Osapuolia pyydetään toimittamaan sihteeristölle läheteitä koskien NAPA-asiakirjojen valmistelua ja toimeenpanoa 17.8.2010 mennessä. Sihteeristöä pyydetään valmistelevaan synteisiraportti edellämainittujen läheteiden, GEF:n ja sen toimeenpanevien instituutioiden antamien tietojen sekä LEG:n raporttien pohjalta käsiteltäväksi SBI33:ssa. Lisäksi toivotaan GEF:n parantavan tietoisuutta riittävän ja ennustettavan rahoituksen tärkeydestä LDCF:lle sekä toivotaan osapuolten jatkavan rahaston rahoitusta. SBI33:ssa suoritetaan arvio vähiten kehittyneiden maiden työohjelman toteuttamisesta.

9.5 Ilmastopimuksen artiklojen 4.8 ja 4.9 toimeenpano (asiakohta 6)

9.5.1 Edistyminen päätöksen 1/CP.10 toimeenpanossa (ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja vastatoimet) (asiakohta 6a)

Matti Nummelin

Asiakohdasta ei saatu aikaan päätelmiä ja käsittely jatkuu seuraavassa SBI:ssä.

Asiakohdassa tarkasteltiin velvoitteiden toteutumista ja mm. Buenos Airesin työohjelman edistymistä (päättäs 1/CP.10).

SBI:n pyöreän pöydän keskustelussa ilmastonmuutoksen haitallisista vaikutuksista sekä vastatoimien vaikutuksista (response measures) monet maat totesivat käytännön osoittaneen, että omistajuus ja maan oma johtajuus on tärkeää samoin ilmastohaasteiden täydellinen sisällyttäminen kansallisiin suunnitelmiin. Kaikkien sidosryhmien saamista mukaan toimintaan korostettiin. Sopimuksen roolina on toimia katalysaattorina ja tiedonjakajana. Työpajassa esitettiin mm. lisätuen antamista hallituksille ja yhteistyön vahvistamista muiden toimijoiden kanssa. Esitettiin myöskin, että SBI:n alle perustettaisiin aiheesta toimintakehikko (framework). Puutteista eniten sai huomiota byrokraattisuus rahoituksen saamisessa. Toimintavalmiuksien vahvistamisesta vastatoimien vaikutusten arviointiin keskusteltiin samoin tiedonkeräyksestä ja taloudellisesta mallinnustyöstä.

On ilmeistä, että G77 haluaa 1/CP.10 työn jatkuvan SBI:n alla USA ei halua jatkaa keskustelua ja haluaa pitää kaikki mahdollisuudet auki uudelle hallinnolle. EU oli neuvotteluissa pahassa väliekädessä. Yksimielisyyteen ei päästy 1/CP.10 toteutumisen tilasta eikä jatkotoimista. Keskustelu jatkuu SBI30:ssä.

Kontaktiryhmän puheenjohtajan toimii Leon Charles, Grenada.

9.5.2 Vähiten kehittyneitä maita koskevat asiat (asiakohta 6b)

Matti Nummelin

Asiasta tehtiin päätelmät FCCC/SBI/2008/L.22

Asiakohdassa käsitellään vähiten kehittyneiden maiden asiantuntijaryhmän (LEG) toimintaa ja sen raportin hyväksymistä. Asiasta ei ole odotettavissa erimielisyyksiä. Pohjapaperina oli LEGin raportti (FCCC/SBI/2008/14). LEG:n työ todettiin hyödylliseksi ja se on siirtynyt entistä enemmän edesauttamaan kansallisten sopeutusohjelmien laatimisen tukemisesta niiden toteuttamisen tukeen. Bangladesh esitti nopeutettua täsmärahoitusta NAPA-hankkeille. Joulukuuhun 2008 mennessä on valmistunut 39 NAPAA, joista vain yksi on hanke toteutettu. LEGiä pyydetään selvittämään minkälaista tukea NAPA-hankkeiden toteuttaminen edellyttää. Samoin LEGin pyydetään antamaan teknistä tukea NAPA toteutuksessa.

Epävirallisia konsultaatiota veti Margaret Sangarwe (Zimbabwe).

9.6 Teknologian siirto (asiakohta 7)

Teknologian siirtoa on käsitelty luvussa 4.5.

9.7 Ilmastopimukseen ja Kioton pöytäkirjaan liittyvien toimintavalmiuksien tukeminen (asiakohdat 8 ja 9)

Matti Nummelin

Asiakohdasta tehtiin päätelmät FCCC/SBI/2008/L.25/Add.1 ja L.26 ja COP päätös (FCCC/SBI/2008/8/Add.1)

Käsittelyn pohjana olivat paperit (FCCC/SBI/2008/11, 15, MISCs.5-6, FCCC/CP/2008/2 ja FCCC/TP/2008/5). Kehitysmaat kokevat niiden toimintavalmiuksien kehittämisen erittäin tärkeäksi teollisuusmaiden sopimusvelvoitteeksi ja siihen viitataan lukuisissa asiakohdissa. Toimintavalmiuksien kehyspäätös (2/CP.7) koskee sekä ilmastopimusta että Kioton pöytäkirjaa. Päätöstä on täsmennetty COP/MOP 1:ssa Kioton pöytäkirjan voimaan astumisen jälkeen lähinnä CDM:n osalta (29/CMP.1). Päätöksen 4/CP.12 mukaan toimintavalmiuksien tukemista seurataan vuosittain. Nairobissa Suomen puheenjohtajuuskaudella tehdyn ilmastopimusta koskevan päätöksen (FCCC/SBI/2006/L.35/Add.1) mukaan toimintavalmiuksien kehittämistä seurataan vuosittain GEF:n raportin ja sihteeristön laatiman synteesiraportin pohjalta. Sihteeristön raporttiin kerätään tietoja kansallisista sopeutusohjelmista, teknologian tarveanalyseista, kansallisista valmiuksien itsearvioinneista sekä osapuolten sihteeristölle toimittamista tiedoista (lähetteistä).

Edellinen SBI hyväksyi toimenkuvan (TOR) päätöksen (2/CP.7) mukaisesta toisesta arviosta valmiuksien kehittämisen puitepäätöksen toteutumisesta. Arvion pohjalta tehdään SBI päätelmät seuraavassa SBI:ssä kesäkuussa 2009. Marraskuussa 2008 pidettiin työpaja seurantamahdollisuuksista. Sen raportti tuli osapuolille juuri ennen Poznanin kokouksia. EU ja sateenvarjoryhmä katsoi sen antavan hyödyllistä lisätietoa, mutta seurannan kehittämisestä tulee päättää vasta, kun arvion tulokset ovat valmistuneet.

Osapuolilta ja kansainvälisiltä järjestöiltä pyydetään lähetteitä niiden kokemuksista globaalien indikaattorien käytöstä. AI maat esittivät toiveenaan, että tällainen lähete saataisiin myös OEDCltä.

Kontaktityöryhmän työskentely alkoi hankalissa merkeissä ja paljon aikaa käytettiin proseduraalisten erimielisyyksien ratkomiseen päätöksen muodosta (päätös/päätelmät). G77 halusi nyt, kuten aikaisemminkin nostaa esille indikaattorit, joilla seurataan suoriutumista. Se halusi myös tuoda päätelmiin äskettäisen työpajan raportista indikaattoreita seurantaan (kehityksille annettu taloudellinen tuki kaikkein päällimmäisenä). Annex I maat eivät kuitenkaan halunneet hyväksyä mitään indikaattoria ennen kuin arvioreportti on valmistunut. Lisäksi G77 halusi kritisoida GEF:iä sen antamasta puutteellisesta tuesta valmiuksien vahvistamiselle. AI totesivat, että kritiikkiä voidaan esittää vasta kun arviointi on valmistunut.

Kioton pöytäkirjan osalta asia on hyvin saman kaltainen.

Asiasta käytiin epäviralliset neuvottelut puheenjohtajina toimivat Crispin d’Auvergne (Saint Lucia) ja Helmut Hojesky (Itävalta).

9.8 Ilmastopimuksen I-liitteen maiden, jotka ovat myös Kioton pöytäkirjan osapuolia, raportointi ja raportointien tarkastukset (asiakohta 10)

Jaakko Ojala, Riitta Pipatti

Asiakohta on kuvattu kohdassa SBSTA 7a (raportin luku 8.6.1)

9.9 Kioton pöytäkirjan artiklaa 3.14 koskevat asiat (asiakohta 11)

Matti Nummelin

Asia on hankala, koska haitallisten vaikutusten ja vastatoimien vaikutuksia tarkastellaan sekä SBIs-ssä ja SBSTAssa. SBSTA agendakohta Protocol Article 2.3 (adverse effects of policies and measures) ja SBI agendakohta Protocol Article 3.14 (adverse effects and response measures). Asiaa käsiteltiin SBSTAn ja SBI:n yhteisessä kontaktiryhmässä, puheenjohtajina Kamel Djemouai (Algeria) ja Gertraud Wollansky (Itävalta). Tämä aiheutti pitkän proseduraalisen keskustelun aiheiden oikeasta paikasta ja niiden välisistä ajankäytöistä. Päätelmissä asian käsittelyä päätettiin jatkaa yhteisessä kontaktiryhmässä seuraavassa SB:ssä (FCCC/SBSTA/2008/L.24).

9.10 Kansainvälisen päästöyksiköiden siirtolokin/rekisterin (ITL) hallinnoijan raportti (COP/MOP asiakohta 10, SBI asiakohta 12)

Harri Laurikka, Juhani Tirkkonen

Asiakohta on kuvattu kohdassa COP/MOP 10.

9.11 Muutosehdotus Kioton pöytäkirjan muuttamisesta valvontajärjestelmän osalta (asiakohta 13)

Kaija Suvanto ja Tuomas Kuokkanen

Kyse on Saudi-Arabian ehdotuksesta (FCCC/KP/CMP/2005/2), jolla pyritään saamaan Kioton pöytäkirjan 18 artiklan nojalla tehtävällä muutoksella valvontajärjestelmä (compliance) oikeudellisesti sitovaksi. SBI käsitteli Saudi-Arabian muutosehdotusta Montrealin osapuolikokouksen tekemän päätöksen (27/CMP.1) mukaisesti, jonka mukaan CMP:n tulisi tehdä asiasta päätös viimeistään CMP3:ssa. Koska asiaa ei ole saatu ratkaistua, sen käsittely on menettelytapasääntöjen mukaisesti siirtynyt aina seuraavaan SBI:n istuntoon. SBI29:n täysistunnossa ei käytetty puheenvuoroja. Puheenjohtaja informoi asiasta SBI:n täysi-istuntoa ja ehdotti, että edellisen vuoden tapaan asian käsittelyä jatkettiin. Ehdotus hyväksyttiin SBI:ssä keskustelutta ja asiasta informoitiin myöhemmin osapuolikokousta.

9.12 Hallinto-, rahoitus- ja institutionaaliset kysymykset (asiakohta 14 a, b ja c)

Marjo Nummelin

Asiakohdasta järjestettiin Itävallan Talieh Woergetterin johdolla kaksi informaalia konsultaatiota joissa päästiin suhteellisen helposti sopuun päätösluonnoksesta. Kyseessä on budjetin kannalta ns. välivuosi ja lähinnä proseduraalinen päätös, varsinaiset budjettineuvottelut tulevasta budjetista 2010-11 ovat edessä 2009. Odotettavissa onkin ensi vuonna varsin hankalat neuvottelut ja paljon paineita budjetin nousuun, ml. Kööpenhaminan päätösten mahdollisesti mukanaan tuomat uudet

rahoitustarpeet joita ei vielä kesäkuun Bonnin kokouksessa (jossa budjetti pyritään saamaan päätökseen) kyetä arvioimaan.

Etelä-Afrikan pöytäkirjan esitys sihteeristön tehtävien ja palkkaluokitusten vastaavuuden arvioinnista hyväksyttiin päätökseen. Taustalla on sihteeristön henkilöstön koon ja tehtävien määrän ja vaatavuuden kasvu, sekä myös selkeästi tavoite nostaa pääsihteerin palkkaa ja tasoa vastaamaan muiden vastaavatyöryhmien YK-järjestöjen tasoa. Sekä EU että USA ja Australia esittivät kysymyksiä mm. arvioinnin ajoituksesta ja sen mahdollisista budjettivaikutuksista. Sihteeristö totesi että itse arviointia varten ei tarvita uusia resursseja, ja että myös budjettivaikutukset jatkossa ovat pienet. Joka tapauksessa on todennäköistä, että arvioinnin tulokset näkyvät jo seuraavassa budjettiesityksessä keväällä 2009. USA esitti huolensa siitä, ettei tällä tulisi olla vaikutuksia muihin ympäristösopeutumisiin.

Japani esitti informaaleissa konsultaatioissa, että sihteeristö tekisi 2010-11 budjettia varten kaksi esitystä, joista toinen perustuisi nolllakasvuun. EU vastusti tätä todeten että näin sidotaan osapuolten kädet päättää prioriteeteista ja varhaisessa vaiheessa – tämä on nimenomaan osapuolten, ei sihteeristön tehtävä. Japani luopui vaatimuksestaan, mutta totesi että linjana pysyy se ettei kasvua saisi olla. Asiakohdassa nousi esiin myös naisten rooli ilmastokysymyksissä.

Liberia esitti SB-täysistunnossa ja myöhemmin informaaleissa että sihteeristön tulisi laatia naisten roolia koskeva strategia. Sierra ja Leone ja Benin tukivat tätä. Informaaleissa kaikki puheenvuoron käyttäjät, mm. EU, korostivat naisten roolin tärkeyttä ilmastoasioissa, ja toisessa kokouksessa paikalla ollut sihteeristön naiskysymysten kontaktihenkilö selvitti mitä toimia sihteeristö on jo käynnistänyt aiheesta. Pilottihankkeiden pohjalta edetään jo nyt strategisempaan suuntaan, ja naisten asema on voimakkaasti esillä mm. metsäkato- kysymyksissä, vähiten kehittyneiden maiden kansallisissa adaptaatio-ohjelmissa jne. Varsinaista tekstiä naisia koskevasta strategiasta ei kuitenkaan tekstiin lopulta lisätty – asialla ei varsinaisia budjettivaikutuksia, joten sen ei välttämättä katsottu kuuluvan tämän asiakohdan alle. Päätöksessä on kuitenkin maininta pääsihteerin tavoitteesta naisten ja miesten lukumäärän saamisesta 50/50 tasolle.

9.13 Kioton pöytäkirjan elimissä toimivien yksityisten henkilöiden erioikeudet ja vapaudet (asiakohta 14 d)

Kaija Suvanto ja Tuomas Kuokkanen

Asiakohdan käsittely on alkanut Montrealin osapuolten kokouksessa vuonna 2005. Nairobissa COP/MOP hyväksyi päätöksen 9/CPM.2, joka sisältää määräykset sihteeristön avustavasta roolista sekä sihteeristön tehtävästä toimia tarvittaessa oikeudellisena neuvonantajana. Balissa sihteeristö esitteli raportin toimista, joihin sihteeristö on ryhtynyt mainitun Nairobin päätöksen perusteella vähentääkseen ennakoivasti henkilöiden kanneriskiä ja vastatakseen CDM:n puitteissa tehtyihin vaateluihin (FCCC/KP/CMP/2007/2). Kesäkuussa Bonnissa SBI päätti, että kokemuksia lyhyen aikavälin toimista sekä pitkän aikavälin ratkaisu (sitova sopimus) tulisi käsitellä viimeistään viidennessä osapuolikokouksessa. Poznanissa sihteeristö oli laatinut aiheesta toisen raportin ajanjaksolla tammi-kuu-syyskuu 2008 (FCCC/KP/CMP/2008/10). Raportin mukaan tarkasteluajanjaksona viisi CDM toimijaa on lähestynyt kirjeellä sihteeristöä. Sihteeristö on ryhtynyt kirjeiden perusteella tarvittaviin raportissa selostettuihin toimenpiteisiin, eikä yhtään kannetta tuomioistuimessa ole toistaiseksi nostettu.

SBI:n täysistunnossa puheenjohtaja totesi, että osapuolikokouksen puheenjohtaja oli indikoinut, että erioikeuksia ja vapauksia käsiteltäisiin vain yhdellä forumilla, joka olisi SBI. Näin ollen asiasta keskusteltaisiin SBI:ssä, joka välittäisi tulokset keskusteluista osapuolikokoukselle Kioton pöytäkirjan 9 artiklan alla käytävää keskustelua varten. Tuvalu viittasi 9 artiklasta järjestettyyn työpajaan Ateenassa ja siellä jättämäänsä erilliseen sopimusehdotukseen, joka koski erioikeuksien ja vapauksien myöntämistä Kioton pöytäkirjan elimissä toimiville yksityisille henkilöille. Tämän lisäksi tulisi tehdä osapuolikokouksen päätös Kioton pöytäkirjan elinten oikeushenkilöllisyydestä. Kyseinen

päätös tulisi tehdä jo Poznanissa. EU totesi, että yksityishenkilöiden erioikeuksia ja vapauksia koskevan oikeudellisesti sitovan instrumentin valmistelu tulisi olla osa post 2012 järjestelyjä siten, että sopimusta ei tehtäisi muusta järjestelystä erillisenä sopimuksena. EU piti parempana asian käsittelyä 9 artiklan tarkastelun alla ja katsoi, että määräysten sisältö voisi heijastaa YK:n vuoden 1946 erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen VI artiklan sisältöä. Australia piti tärkeänä asian käsittelemistä molemmilla forumeilla. Asian käsittely siirtyi informaaleihin osapuolokokouksen päätöksen valmistelua varten. Informaaleja johtamaan nimettiin Sebastian Oberthür Saksasta.

Informaaleissa käsiteltiin sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimia. Tarkoituksena oli, että pitkän aikavälin toimet sisällytettäisiin osapuolokokouksen päätökseen, joka koskee Kioton pöytäkirjan tarkastelua 9 artiklan alla. Sen sijaan lyhyen aikavälin toimet käsiteltiin erikseen SBI:n alla Ehdotuksen lyhyen aikavälin toimista pöytäsi Australia. EU puolestaan pöytäsi ehdotuksen pitkän aikavälin toimenpiteistä (ratkaisu osana post-2012 järjestelyjä YK:n vuoden 1946 sopimuksen VI artiklan määräyksiin perustuen). Tuvalu oli jo Ateenassa pidetyssä artikla 9 koskevassa työpajassa jakanut ehdotuksen erilliseksi erioikeuksia ja vapauksia koskevaksi sopimukseksi sekä kahdeksi oikeushenkilöllisyyttä koskevaksi päätökseksi. Ensimmäisen kokouksen jälkeen puheenjohtaja jakoi ehdotuksen päätökseksi pitkän aikavälin toimista ja pyysi kommentteja siihen 5.12 mennessä. Kommenttien perusteella puheenjohtaja laati uuden ehdotuksen, joka kattaa sekä pitkän (Kioton pöytäkirjan tarkastelu 9 artiklan alla päätös) että lyhyen aikavälin toimet (SBI:n päätös) ja jota käsiteltiin 6.12 ja 9.12 pidetyissä informaaleissa.

Melko rakentavasti sujuneiden keskusteluiden jälkeen informaaleissa päästiin 9.12. yhteisymmärrykseen sekä lyhyen- että pitkätähntäimien toimista. Lyhyentähntäimien toimien osalta hyväksyttiin osapuolokokouspäätösluonnos, jonka SBI ja Kioton pöytäkirjan osapuolokokous myöhemmin hyväksyivät (FCCC/SBI/L.20/Add.1). Päätöksessä ilmastosopimuksen pääsihteeria pyydetään jatkaamaan päätöksen 9/CMP2 mukaisia toimia. Pääsihteeria pyydetään myös järjestämään pöytäkirjan elinten kokoukset joko Bonnissa tai sellaisessa maassa, jossa erioikeudet ja vapaudet on turvattu isäntämaan ja sihteeristön välisellä sopimuksella tai yhteistyöasiakirjalla. Lisäksi päätöksessä rohkaistaan osapuolia tarpeen mukaan antamaan Kioton pöytäkirjan elimissä toimiville yksityishenkilöille riittävää suojaa, kunnes asianmukaiset sopimusmääräykset ovat tulleet voimaan. Informaalit suositti lisäksi SBI:n päätelmiä, jotka SBI sittemmin hyväksyi (FCCC/SBI/2008/L.20). Kyseisen kohdan mukaan Kioton pöytäkirjan toimielimiä kehoitetaan tarkastelemaan menettelytapasääntöjä henkilöiden palvelusuhteen rikkomistapausten varalta ja käyttämään tässä suhteessa mallina valvontakomitean menettelysääntöjen 3 sääntöä (4/CMP.2)

Informaalit hyväksyivät myös tekstin pitkätähntäimien toimista, joka oli tarkoitus sisällyttää 9 artiklaa koskevaan päätökseen. Koska tällaista päätöstä ei kuitenkaan muista syistä sittemmin hyväksytty, myös erioikeuksia ja vapauksia koskeva osa jäi hyväksymättä. Tekstissä todettiin, että vuoden 1946 YK:n sopimuksen VI artiklan ja erityisesti sen vapauksia koskevat kohdat muodostavat pohjan tuleville sopimusneuvotteluille. Lisäksi siinä todettiin, että eri elinten suhteen pitäisi pyrkiä yhdenmukaiseen ratkaisuun. Tekstissä myös vahvistettiin aiemmin SBI:n keväällä pyytämät läheteet 20.3.2009 mennessä (FCCC/SBI/2008/8, para. 109 (c)). Edelleen tekstissä pyydettiin sihteeristöä järjestämään asiantuntijoiden välinen konsultatiivinen kokous välittömästi ennen SBI:n kevään kokousta. Tarkoituksena oli järjestää kahden päivän kokous. Vaikka 9 artiklan mukaista päätöstä ei hyväksytty, informaaleissa hyväksytty teksti kuitenkin käytännössä muodostaa pohjan tuleville neuvotteluille. Sen sijaan tekstissä hyväksytyn valmistelevan kokouksen kohtalo jää epäselväksi sen vuoksi, ettei kokouksen järjestämiselle ole nyt osapuolokokouksen vahvistusta.

9.14 Muut asiat (asiakohta 15)

Kioton pöytäkirjan kasvihuonekaasuinventaarioiden ja rekisteritietojen yhteenvedo ja raportointi

Jaakko Ojala, Riitta Pipatti, Paula Perälä

Asiakohdan päätelmissä todettiin sihteeristön paperiin (FCCC/KP(CMP/2008/9/Rev.1 ja Add.1 ja Add.1/Corr,1) viitaten, että Kioton pöytäkirjan B maat ovat osoittaneet kykynsä raportoida ja tilittää päästönsä sekä kelpoisuutensa pöytäkirjan mekanismien käyttöön. Päästö- ja tilitiedot kerätään sihteeristön ylläpitämän tietojärjestelmään, johon päätelmien olisi tärkeä saada yleinen käyttöoikeus. Asia käsitellään tarkemmin SBI 30:ssa. EU (REP) toimitti sihteeristölle listan tiedoista, joihin se toivoi yleistä käyttöoikeutta. Lista koostuu tiedoista, joiden avulla maiden Kioton päästörajoitusvelvoitteiden saavuttamista on mahdollisuus arvioida.

LIITTEET

- LIITE 1 Suomen valtuuskunnan kokoonpano**
- LIITE 2 Ministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuudessa**
- LIITE 3 Suomen oheistapahtumat**

LIITE 1 Suomen valtuuskunnan kokoonpano

Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen sopimuspuolten 14. konferenssi ja Kioton pöytäkirjan sopimuspuolten 4. kokous Poznanissa Puolassa, 1. -12.12.2008

Puheenjohtaja	Ministeri Paula Lehtomäki, YM
Varapuheenjohtajat	Kansliapäällikkö Hannele Pokka, YM Pääneuvottelija Sirkka Haunia, YM
Jäsenet	Hallituksen ilmastopoliittinen asiantuntija Oras Tynkkynen, VNK Kansainvälisten asiain johtaja Jukka Uosukainen, YM Osastopäällikkö Ritva Koukku-Ronde, UM Ulkoasiainneuvos Markku Niinioja, UM Kansainvälisten asiain neuvos Aulikki Kauppila, MMM Neuvotteleva virkamies Päivi Janka, TEM Finanssineuvos Tuulia Hakola-Uusitalo, VM
Asiantuntijat	Kansanedustaja Tanja Karpela, EK Kansanedustaja Marko Asell, EK Kansanedustaja Henna Virkkunen, EK Kansanedustaja Harri Jaskari, EK Valiokuntaneuvos Marja Ekroos, EK Suurlähettiläs Vesa Himanen, UM Yksikön päällikkö Tiina Jortikka-Laitinen, UM Erityisavustaja Hanna Ekman, YM Neuvotteleva virkamies, Harri Laurikka, YM Neuvotteleva virkamies Tuomas Kuokkanen, YM Ylitarkastaja Marjo Nummelin, YM Neuvotteleva virkamies Jaakko Ojala, YM Ylitarkastaja Paula Perälä, YM Ylitarkastaja Hanne Siikavirta, YM Lähetystösihteeri Mari Lankinen, UM Erityisedustaja Aira Kalela, UM Lainsäädäntöneuvos Kaija Suvanto, UM Ympäristöalan neuvonantaja Matti Nummelin, UM Lähetystöneuvos Markku Aho, UM Ulkoasiainsihteeri Hanna-Leena Lampi, UM Ylitarkastaja Karoliina Anttonen, UM Neuvotteleva virkamies Anne af Ursin, VM Ympäristöjohtaja Veikko Marttila, MMM Ympäristöylitarkastaja Anne Vehviläinen, MMM Neuvotteleva virkamies Juhani Tirkkonen, TEM Ylitarkastaja Erja Fagerlund, TEM Tutkimuspäällikkö Raino Heino, IL Tilastopäällikkö Riitta Pipatti, TK Yliaktuaari Tuija Lapveteläinen, TK Johtava teknologia-asiantuntija Raija Pikku-Pyhältö, Tekes Teknologia-asiantuntija Tuomo Suortti, Tekes Tutkimusprofessori Ilkka Savolainen, VTT Erikoistutkija Sampo Soimakallio, VTT

Ohjelmajohtaja Tapani Vaahtoranta, UPI
Johtava asiantuntija Helena Vänskä, EK
Toimitusjohtaja Sirpa Smolsky, Metallinjalostajat ry
Ilmastovastaava Leo Stranius, SLL
Ilmasto-ohjelman päällikkö Karoliina Auvinen, WWF
Tutkija Kaarin Taipale, Sustainable Buildings and
Constructions, Marrakech Task Force

Avustajat

Heta Niemi, YM
Anna-Leena Ikkala, Lundin yliopisto

LIITE 2 Ympäristöministeri Paula Lehtomäen puhe korkean tason osuudessa

Mr President, Excellencies, Honourable Delegates, Ladies and Gentlemen,

Let me start by thanking the Government of Poland for their hospitality in hosting this meeting where we can make history together. I would also like to thank You, Mr. President, for guiding us towards a successful outcome.

The Poznan meeting takes place in the midst of an economic turbulence. But this is no reason for weakening our climate action - on the contrary. Economic recovery can be turned to an opportunity for transforming our economies into low-carbon ones. This can create new jobs and new opportunities for clean technologies. This is a win-win approach for economy, energy security and the environment.

One thing is clear. We must act together to combat climate change. All countries must do their best, based on their capabilities and responsibilities.

Developed countries have to play the key role. But our efforts alone will not be enough. It is vital that also developing countries, especially those with rapidly growing economies, participate in the joint effort. We are ready to support them in controlling emissions while contributing to sustainable economic development.

Mr President,

We need a real revolution in the development and transfer of climate friendly technologies. A massive up-scaling of capacity building and institutional strengthening is required, if we want to see private sector investments in clean technology multiply in developing countries. We must establish an investment environment where clean technology is the most profitable choice.

We must involve the whole UN system and other relevant organizations, as well as engage the private sector to share its expertise with us. We also need a robust institutional architecture, to deliver measurable, reportable and verifiable support .

The Copenhagen agreement must also include an efficient and equitable financial architecture, combining both private and public resources. It must include sufficient support to the poorest and most vulnerable countries to adapt to the impacts of climate change.

We need a global carbon market to set a price for carbon. I am convinced that such a price will not only reduce emissions but also boost the development and transfer of clean technologies. It is my pleasure to announce that Finland is participating in the Asian Development Bank's Future Carbon Fund. We believe that such initiatives can open new paths for combining development cooperation and the carbon market.

Mr. President,

Preventing deforestation and forest degradation must be an integral part of the Copenhagen agreement. This needs to be done in a way that fully respects the need of conservation and sustainable forest management. We need reliable data and monitoring systems. Finland has long experience in this, and we are ready to share our know-how to help developing countries in their efforts to halt deforestation.

Finally, I would like to emphasize that women have an important role to play in both mitigation and adaptation, especially in developing countries. We must enhance women's role as agents for change.

Dear colleagues,

This time next year we must be ready to close the historic climate deal. No doubt there is a lot of work ahead, and no doubt that some of the work will be difficult. But I am convinced that when there is a will, there is always a way. We must make progress here in Poznan to enable a successful outcome in Copenhagen.

Thank you for your attention.

LIITE 3 Suomen rinnakkaistapahtumat

Rakentamisen rinnakkaistapahtuma (Construction counts for climate)

Kaarin Taipale

Suomen vetämä kestävä rakentamisen Marrakech-työryhmä järjesti 9.12. Construction Counts for Climate -rinnakkaistapahtuman yhteistyössä UNEPin rakentamisaloitteen (SBCI) kanssa. Muut puhujat edustivat maailmanpankkia ja GEF'ia.

Lähtökohtana oli, kuten sekä IPCC että IEA painottavat, että rakennuksissa on suuri ja edullisesti toteutettavissa oleva päästövähennyspotentiaali. Siksi rakennussektori on syytä ottaa huomioon, kun uusi ilmastopuolitus kirjoitetaan. Annex-1-maat eivät selviä säästötavoitteistaan, elleivät ne tue rakentamisen päästövähennyksiä. Annex-2-maiden kannattaa tukea 0- tai plus-energiarakentamista sekä työllisyys-, elinkaarikustannus- että terveyssyistä.

Teollisuussektorien puolella monien rakennusmateriaalien tuotanto on erittäin energiantensiivistä ja tuotantoteknologiassa on kehittämisen varaa. Rakentamisen prosessi taas on enemmän tieto- kuin teknologiantensiivistä, ja tietotaitoa on jo olemassa. Siksi teknologian siirron puolella kannattaa investoida kapasiteetin lisäämiseen niin mm. rakentamisen politiikkaohjauksessa, ammatillisessa osaamisessa kuin rahoitusmallien kehittämisessä.

Suurista päästövähennysmahdollisuuksista huolimatta rakennukset eivät sovellu nykyiseen CDM-järjestelmään. UNEP-SBCI:n tuore raportti The Kyoto Protocol, the Clean Development Mechanism, and the Building and Construction Sector (<http://www.unep.fr/scp/bc/publications/>) analysoi esteitä ja tekee ehdotuksia CDM:n kehittämiseksi. CDM:n ongelmallisuus on estänyt myös maailmanpankin Carbon Finance Unit'ia kasvattamasta rahoitustaan rakennusalalla. Se kehittää UNEP SBCI:n suuntaviivojen mukaista metodia, jolla asuntojen uudisrakentamisen energiasäästöt voidaan laskea luotettavammin. GEF puolestaan on jo rahoittanut joitakin energiatehokkaita rakennus- ja korjaushankkeita eri puolilla maailmaa sekä mm. rakennusten laite- ja lämmöntuotantoteknologioiden energiatehokkuuden kehittämistä.

Rinnaistapahtuma päästövähennysten taakanjaon ja sektorikohtaisten tavoitteiden haasteista (Assessing the Effort Sharing for Greenhouse Gas Emission Reductions in Ambitious Global Climate Scenarios)

Sampo Soimakallio

VTT ja Ecofys GmbH järjestivät yhteisen oheistapahtuman 1.12.2008. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi Sampo Soimakallio (VTT). Avauspuheenvuoron piti Sirkka Haunia (YM). Tilaisuudessa kuultiin seuraavat esitykset: Sara Moltmann, Ecofys GmbH (Effort sharing with the EVOC tool), Tommi Ekholm, VTT (Assessing the Effort-Sharing in Ambitious Mitigation Scenarios), Niklas Höhne, Ecofys GmbH (Benefits of using models in analysing "effort sharing"), Sara Moltmann, Ecofys GmbH (Initiatives for implementation of a sectoral approach) sekä Tomi J. Lindroos, VTT (Sectoral approaches in the case of the iron and steel industry).

Ilmakehän kasvihuonekaasupitoisuuksien vakauttamistaso, sitä vastaavat päästövähennystavoitteet ja päästövähennysvelvoitteiden taakanjako ovat erittäin keskeisimmistä kysymyksistä, joista YK:n ilmastopuolituksen osapuolet pyrkivät pääsemään sopuun uutta ilmastopuolitusta laadittaessa. Päästövähennysten taakanjaoksi eri maiden ja eri talouden sektoreiden kesken on esitetty useita erilaisia ehdotuksia eri tahojen toimesta. Niitä varten on kehitetty erilaisia periaatteita, malleja ja työkaluja.

Päästövähennysten taakanjaossa keskeinen kysymys on oikeudenmukaisuus, jolla on erilaisia ulottuvuuksia. Taakanjaon tulisi toisaalta perustua läpinäkyvään ja luotettavaan tietopohjaan ja toisaalta siinä tulisi huomioida eri maiden ominaispiirteitä mahdollisimman hyvin. Jotta taakanjakoehdotusten oikeudenmukaisuutta eri maiden kannalta voidaan arvioida, on siinä sovellettavia kriteereitä analysoitava eri näkökulmista.

Rinnakkaistapahtuman ensimmäisessä osassa tarkasteltiin päästövähennysten taakanjaon toteutumista pitkän aikavälin skenaarioissa vuoteen 2050 saakka. Kasvihuonekaasujen pitoisuuksien vaikuttamistasoina tarkasteltiin 450 ppm ja 550 ppm CO₂-ekv. -tasoja ja taakanjakomenetelminä kahden suhteellisen kehittyneen menetelmää: ns. triptyykin ja monitasomallia, jotka perustuvat Ecofysin kehittämään ja hallinnoimaan EVOC-taakanjakotyökaluun. Taakanjaosta aiheutuvia kustannuksia ja kaupattavien päästöoikeuksien määrää arvioitiin VTT:llä käytössä olevalla ja IEA ETSAP-ohjelmassa kehitetyllä globaalilla TIMES-energiajärjestelmämallilla. Päästövähennysten aiheuttamat suorat kustannukset nousevat todennäköisesti sitä korkeammaksi mitä alhaisemmalla tasolla ilmaston kasvihuonekaasupitoisuudet pyritään vakauttamaan. Taakanjaossa käytettävät oletukset ovat kriittisiä taakanjaon ja siitä eri maille aiheutuvien kustannusten kannalta, jotka toisaalta riippuvat voimakkaasti myös päästöoikeuksien kaupan toteutuksesta ja toimivuudesta.

Rinnakkaistapahtuman toisessa osassa tarkasteltiin sektorikohtaisia lähestymistapoja yleisellä tasolla. Lisäksi paneuduttiin sektorikohtaisten tavoitteiden toteutuksen haasteisiin käyttämällä rauta- ja terästeollisuutta havainnollistavana esimerkkinä. Päästöjen merkittävä vähentäminen ja sen hallinta maailmanlaajuisesti voi olla helpompaa aloittaa vain tietyillä sektoreilla kuin koko taloudessa. Sektorikohtaiset tavoitteet voisivat olla mielekkäitä erityisesti sellaisille talouden sektoreille, jotka ovat selvästi määriteltävissä ja joiden valmistamien tuotteiden hinta määräytyy maailmanmarkkinoilla. Sektorikohtaisten tavoitteiden tekniseen toteutukseen ja toimivuuteen liittyy kuitenkin monia haasteita, kuten esimerkiksi luotettavan tiedon saaminen, säänneltävien prosessien rajauskysymykset ja tavoitteiden suhteuttaminen muuta taloutta koskeviin päästövähennystavoitteisiin.

Rinnakkaistapahtuma Ilmastonmuutos ja naisten panos (Global gender and climate alliance, 11.12.2008, järjestäjä ulkoministeriö

Aira Kalela

Osapuolikokouksen yhteydessä järjestettiin yhteistyössä Global Gender and Climate Change Alliance (GGCA) kanssa kaikkiaan kolme tilaisuutta. Näiden avulla saavutettiin yhteensä kaikkiaan noin 170 valtuuskuntien ja kansainvälisten järjestöjen edustajaa, osa näistä oli kuitenkin päällekkäisiä. Kun tilaisuuksiin osallistuminen oli vapaaehtoista, osallistuneiden määrä kertoo kiinnostuksen laajuudesta. Osapuolikokouksessa jaettiin myös n. 800 esitettä naiset ja ilmastonmuutos -aiheesta.

Kokousta edeltäneenä sunnuntaina järjestettiin runsaan puolen päivän mittainen työpaja ilmastonmuutos ja naiset -aihepiiristä. Työpaja käsittelee interaktiivisesti aihetta kokonaisuutena ja lisäksi ilmastonmuutoksen hillintää, siihen sopeutumista, rahoitusta ja teknologian siirtoa erillisissä pyöreän pöydän keskusteluissa.

Kokoukseen osallistui kaikkiaan n. 50 valtuuskuntien edustajaa, joista enemmistö oli miehiä. Kaikki alueet olivat edustettuina. Työkielinä käytettiin englannin lisäksi ranskaa ja tulkauksen kautta espanjaa ja venäjää. EU:n jäsenmaista tilaisuuteen osallistui Suomen lisäksi Puola, Slovenia ja Tanska. Työpaja sai erittäin myönteistä palautetta ja se loi pohjaa myös kokouksen aikana tapahtuneelle vaikuttamistyölle.

Allekirjoittanut esitti Suomen valtuuskunnan puolesta avaussanat kokouksessa ja lisäksi loppupuheenvuoron. GGCA toimittaa työpajaa varten runsaan sadan sivun materiaalin, johon laadin myös esipuheen.

Vastaavanlaisia tilaisuuksia on tarkoitus järjestää Bonnissa kesäkuussa alaelinten kokousten yhteydessä ja joulukuussa Kööpenhaminassa osapuolikokouksen yhteydessä. Lisäksi järjestetään alueellisia kokouksia.

Osapuolikokouksen korkean tason aikana järjestettiin oheistapahtuma naisten roolista ilmastonmuutoksessa. Ministeri Paula Lehtomäki esitti kokouksen avaussanat ja kansliapäällikkö Hannele Pokka päätössanat. Heidän lisäksi panelisteina toimivat UNHABITATin, UNDP:n ja Heirich Böll -säätiön johtohenkilöitä.

Tapahtumaan osallistui lähes sata osanottajaa ja sen aikana esitettiin runsaasti puheenvuoroja ja kysymyksiä panelisteille.

Lisäksi korkean tason aikana kokoontui Naisympäristöministereiden ja johtajien verkko. Verkko kokoontuu yleensä merkittävien ympäristökokousten yhteydessä. Vuoden 2008 aiemmat kokoukset ovat olleet UNEP:n hallintoneuvoston kokouksen yhteydessä helmikuussa ja Biodiversiteettisopimuksen kokouksen yhteydessä kesäkuussa.

Kokoukseen koollekutsujina toimivat Suomen ympäristöministeri Paula Lehtomäki ja Etelä-Afrikan varaministeri Rejoice Mabudafasi. Kokoukseen osallistui yli 20 ministeriä ja naisjohtajaa (16 ministeriä, 2 parlamentaarikkoa, Nobelin rauhanpalkinnon saaja prof. Wangari Maathai ja Kansainvälisten järjestöjen johtajia). Keskustelu oli erittäin vilkasta ja se olisi jatkunut runsaasti lounastauon yli, mutta päätettiin aikapulan vuoksi kahteen tuntiin. Kokous poikkesi edellisistä saman vuoden aikana järjestetyistä, siten että osallistujia oli runsaasti ja keskustelu keskittyi tiivistä edessä oleviin neuvotteluihin. Ainoana häiriötekijänä oli kokouspaikan ravintolan taustamelu.

Ministerit jättivät hallituksille ja Ilmastopimuksen pääsihteerille osoitettavien suositusten viimeistelyn sihteeristölle. Puheenvuoroissa pidettiin tärkeänä, että ministerillä on selkeä tiekartta siitä miten naisnäkökulma yhdistetään uuden sopimuksen neuvotteluprosessiin ja sopimukseen. Ministerit kokoontuvat seuraavan kerran helmikuussa UNEP:n hallintoneuvoston kokouksen yhteydessä. 15.2. hallintoneuvoston korkean tason osuutta edeltää koko päivän mittainen tasa-arvoforum.